

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.12.9.
COM(2015) 635 final

2015/0288 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2015) 274}

{SWD(2015) 275}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A Bizottság által 2015. május 6-án elfogadott digitális egységes piaci stratégia¹ a digitálistartalom-szolgáltatásra és az áruk internetes értékesítésére vonatkozó harmonizált szabályokkal kapcsolatos jogalkotási kezdeményezést jelentett be. Ez a kezdeményezés i. a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló javaslatból, valamint ii. a termékek internetes² és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló javaslatból áll.

Ahogy azt a Bizottság a 2015. évi munkaprogramjában bejelentette, ez a két javaslat a közös európai adásvételi jogról szóló rendelettel kapcsolatos tárgyalások során szerzett tapasztalatokra épül. A javaslatok már nem követik a szabadon választott rendszerre és az átfogó szabályrendszerre irányuló megközelítést. Ehelyett célzott és teljes körűen harmonizált szabályokat tartalmaznak. A javaslatok ezenkívül a közös európai adásvételi jogról szóló rendeletjavaslat tekintetében, különösen a rendelet hatályának az áruk internetes és egyéb távértékesítésére történő korlátozása, valamint a pénztől eltérő ellentételezésért szolgáltatott bizonyos digitális tartalmakra történő kiterjesztése tárgyában az Európai Parlament által első olvasatban tett számos módosításon alapulnak.

Bár ez az indokolás kifejezetten az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló javaslatot tárgyalja, az indokolásnak a javaslat indokaival kapcsolatos része mindkét javaslatra vonatkozik, mivel a két javaslat egy közös célkitűzéseket tartalmazó csomag része.

• A javaslat indokai és céljai

A javaslatok általános célkitűzése az, hogy mind a fogyasztók, mind a vállalkozások javára hozzájáruljanak a valódi digitális egységes piac létrehozásának köszönhető lehetőségek gyorsabb ütemű növekedéséhez. A javaslatokban előterjesztett szabályok a határokon átnyúló kereskedelmet gátló, szerződési joggal kapcsolatos legfontosabb akadályok megszüntetésével csökkenteni fogják azt a bizonytalanságot, amellyel a vállalkozásoknak és a fogyasztóknak a bonyolult jogi keret miatt kell szembenézniük, illetve mérsékelni fogják a szerződési jog eltéréseiből adódóan a vállalkozásoknál felmerülő költségeket.

Az internetes – de nem tagállamközi – értékesítést folytató vállalkozások 39 %-a az országoként eltérő szerződési jogot említi a tagállamközi értékesítés egyik fő akadályaként.³ Ez különösen a hibás termék szállítása esetén érvényesítendő jogorvoslatokra érvényes, ahogyan azt az internetes értékesítést folytató uniós kiskereskedők 49 %-a és a jelenleg tagállamközi értékesítést folytató vagy mérlegelő uniós kiskereskedők 67 %-a említi.⁴ Az országoként eltérő szerződési jogi környezet hozzávetőleg 4 milliárd EUR egyszeri költséget okoz a fogyasztóknak értékesítő kiskereskedőknek; ezek a költségek leginkább a mikro-, valamint a kis- és középvállalkozásokat (kkv-kat) érintik. E javaslatok célja a vállalkozásbarát környezet megteremtése, valamint a tagállamközi értékesítés megkönnyítése a vállalkozások, különösen a kkv-k számára. A nemzeti piacon kívüli termék- és digitálistartalom-

¹ COM(2015) 192 final <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/>

² Ezen indokolás alkalmazásában az „internetes értékesítésre” történő bármely hivatkozás „internetes és egyéb távértékesítés”-ként értendő.

³ 396. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: A kiskereskedők viszonyulása a határon átnyúló kereskedelemhez és a fogyasztóvédelemhez (2015)

⁴ 413. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: „Companies engaged in online activities” [Az online tevékenységet folytató vállalatok] (2015), ágazatonkénti bontásban (csak B2C).

értékesítéskor jogbiztonságot kell biztosítani a vállalkozások számára, és kerülni kell, hogy az eltérő nemzeti jogszabályok miatt felesleges költségeik merüljenek fel.

2014-ben az internetet magáncélokra használó fogyasztók mindössze 18 %-a vásárolt az interneten más uniós országból, míg 55 %-uk bonyolított internetes vásárlást belföldön.⁵ A fogyasztók a tagállamközi internetes vásárlással szemben bizalmatlanok, és úgy vélik, hogy nagyobb védelemben részesülnek, ha az interneten a saját országukban, az ismerős belföldi jogszabályok szerint vásárolnak. Ennek egyik legfőbb oka az alapvető szerződéses jogaikkal kapcsolatos bizonytalanságuk. Az eltérő nemzeti rendszerek szintén akadályozzák a fogyasztói jogok hatékony érvényesítését. Emiatt a fogyasztók számos lehetőségtől esnek el, és szűkebb választék kevésbé versenyképes árakon áll rendelkezésükre. Emellett mivel a fogyasztók tagállamközi internetes vásárlással szemben bizalmatlanok, nem tudják kihasználni a tagállamok közötti árkülönbségekből adódó előnyöket, így fontos lehetőségektől esnek el.

Az áruk internetes értékesítése terén gyorsan kell cselekedni. Ugyanakkor a távértékesítésre vonatkozó szabályok harmonizálása azzal a kockázattal járhat, hogy a távértékesítésre vonatkozó szabályok eltérnek a hagyományos értékesítésre vonatkozó szabályoktól. Mivel az összes csatornát használó forgalmazási modell (vagyis az egy időben több csatornán keresztül, például közvetlenül egy boltban, az interneten vagy távértékesítéssel egyéb módon történő értékesítés) jelentősége egyre nő, a Bizottság az említett probléma elkerülése érdekében lépéseket fog tenni, és gondoskodni fog arról, hogy a fogyasztók és a kereskedők ténylegesen egy olyan koherens jogi keretre támaszkodhassanak, amelyet az Unió egész területén egyszerű alkalmazni.

A Bizottság ezért a Célravezető és hatáskör szabályozás programja keretében a jelenlegi javaslattal együtt mélyreható elemzést készít a jelenleg hatályos uniós fogyasztóvédelmi jogszabályokról. A fogyasztási cikkek adásvételéről és a kapcsolódó jótállásról szóló irányelvnek az áruk hagyományos kereskedelemben történő beszerzésére való alkalmazása tekintetében végzett célravezetőségi vizsgálat elemzéseiből származó adatok várhatóan 2016 második felében állnak majd rendelkezésre. Noha ezek az adatok és így a célravezetőségi vizsgálat erre vonatkozó eredményei még nem állnak rendelkezésre, a lehetséges következtetései – amennyiben azok az áruk hagyományos kereskedelem keretében történő értékesítésére vonatkozó bizottsági kezdeményezés szükségességére mutatnak rá – beépülhetnek a társjogalkotók által az áruk internetes és egyéb távértékesítésére vonatkozó javaslat terén elért eredményekbe.

- **A javaslatnak a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel való összhangja**

Ennek a javaslatnak a legfontosabb lényegi rendelkezései a kötelező nemzeti fogyasztóvédelmi szabályok azon fő eltéréseit érintik, amelyek a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló 1999. május 25-i 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶ harmonizációs minimumszabályainak tagállami végrehajtását követően fennállnak. Ezek a nemzeti szabályok azon főbb eltérései, amelyek a kereskedők azon döntéseit befolyásolják, hogy más tagállamban értékesítsenek-e árukat, és ha igen, akkor milyen mértékben.

A javaslat az 1999/44/EK irányelv szabályait veszi alapul, ugyanakkor az áruk megfelelőségi feltételeinek, a fogyasztók rendelkezésére álló jogorvoslatok sorrendjének, valamint a bizonyítási teher megfordulására és a szavatosságra vonatkozó határidőknek a teljes körű

⁵

Eurostat-felmérés az információs és kommunikációs technológiák használatáról a háztartásokban és egyénenként (2014).

⁶

HL L 171., 1999.7.7., 12. o.

harmonizációját írja elő. A javaslat emellett egyértelművé teszi a hatályos 1999/44/EK irányelv egyes vonatkozásait, például azt, hogy a fogyasztó jogosult lenne a szerződést felmondani vagy árendeményt kérni, amennyiben az eladó az árut ésszerű határidőn belül nem javítja ki vagy nem cseréli ki. Az 1999/44/EK irányelvtől eltérően a fogyasztó kisebb hibák esetén is jogosult lenne a szerződést felmondani. Szintén eltérést jelent az 1999/44/EK irányelvhez képest az, hogy a javaslat szerint a fogyasztók – számos jelenleg hatályos nemzeti jogszabálytól eltérően – nem lennének kötelesek az eladót az áru hibájáról a hiba észlelésétől számított meghatározott időn belül értesíteni. Kétségtelenül jelentős változásnak számít az 1999/44/EK irányelvhez képest, hogy a bizonyítási teher megfordulásának határideje két évre meghosszabbodik. A javaslat az 1999/44/EK irányelvhez hasonlóan a megfelelőség említett hiányából eredő károk esetén járó kártérítéssel kapcsolatos fogyasztói jogokra vonatkozó rendelkezéseket a nemzeti jogszabályokra bízta.

A javaslat ezenkívül kiegészíti a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁷, amely az áruk internetes és egyéb távértékesítésére vonatkozó egyes szabályokat (főként a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó követelményeket és az elállási jogot) már teljes körűen harmonizálta. A javaslat a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv)⁸ is kiegészíti, amely többek között részben már harmonizált szabályokat létesít az elektronikus úton kötött szerződésekre vonatkozóan.

A javaslat a tisztességtelen feltételekre vonatkozó szabályok egyikét sem harmonizálja teljes körűen, ezért a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet⁹ nem érinti.

A javaslat összeegyeztethető a digitális egységes piacon alkalmazandó jogra és ítélkezési gyakorlatra vonatkozó hatályos uniós szabályozással¹⁰. A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹¹, valamint a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Róma I.)¹², amelyek előírják az illetékes joghatóság és az alkalmazandó jog meghatározására vonatkozó szabályokat, a digitális környezetre szintén alkalmazandók. E jogi aktusok elfogadására a közelmúltban került sor, és az internet vonatkozásait szigorúan figyelembe vették a jogalkotási folyamat során. Egyes szabályok, különösen a fogyasztói szerződésekre vonatkozó szabályok figyelembe veszik az internetes ügyleteket. E szabályok célja többek között a fogyasztók digitális egységes piacon belüli védelme, azáltal, hogy biztosítják számukra a szokásos tartózkodási helyük szerinti tagállam eltérést nem engedélyező szabályait. Mivel az áruk internetes és egyéb távértékesítésével

7 HL L 304., 2011.11.22., 64. o.

8 HL L 178., 2000.7.17., 1-16. o.

9 HL L 095., 1993.4.21., 29-34. o.

10 A digitális egységes piacon alkalmazandó jogra és joghatóságra vonatkozó uniós szabályozás részletes kifejtése a közös európai adásvételi jogról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatot módosító, a digitális tartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre, valamint az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvre irányuló javaslatot kísérő hatásvizsgálatot tartalmazó bizottsági szolgálati munkadokumentum (COM(xxx) final) 7. mellékletében található.

11 HL L 351., 2012.12.20., 1-32. o.

12 HL L 177., 2008.7.4., 6. o.

foglalkozó jelenlegi javaslat a főbb kötelező fogyasztóvédelmi rendelkezések harmonizálására irányul, a kereskedők a jövőben nem találkoznak a 28 különböző jogi rendszer ilyen jelentős eltéréseivel. A hatályos nemzetközi magánjogi szabályok a javaslatban foglalt, az áruk internetes és egyéb távértékesítésére vonatkozó új szerződéses szabályokkal együtt az európai digitális piacon bonyolított vásárlásra és értékesítésre vonatkozó egyértelmű jogi keretet hoznak létre, amely a fogyasztók és a vállalkozások érdekeit egyaránt figyelembe veszi. Ezért ez a jogalkotási javaslat nem írja elő a nemzetközi magánjogra vonatkozó uniós jogszabályok jelenlegi keretének módosítását, így az 593/2008/EK rendelet (Róma I.) módosítását sem.

Termékspecifikus tartóssági követelmények, például tartósságra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség bevezetése érdekében a javaslat kiegészíti és lehetővé teszi az ágazatspecifikus uniós szabályozást, például a környezettudatos tervezésről¹³ vagy az energiafogyasztási címkézésről¹⁴ szóló jogszabályokat, azok végrehajtási aktusait és felhatalmazáson alapuló jogi aktusait.

- **A javaslat egyéb uniós politikákkal való összhangja**

A digitális egységes piaci stratégia a tagállamközi elektronikus kereskedelem fejlődését a digitális egységes piacon gátló összes jelentős akadállyal holisztikus szemlélettel kíván foglalkozni. A javaslatot e holisztikus szemlélet összefüggésében kell vizsgálni. Ez többek között a platformok szerepére, az európai számítási felhőre, a hozzáadottérték-adóval kapcsolatos terhekre és a csomagkézbesítésre irányuló kezdeményezéseket érinti. Ezenkívül kitér a jogérvényesítéssel/jogorvoslattal kapcsolatos kezdeményezésekre; ilyen például az online vitarendezési platform¹⁵ elindítása és a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK rendelet¹⁶ felülvizsgálata. Az Unión belül teljes körűen harmonizált szerződési jogi szabályok a fogyasztóvédelmi együttműködésért felelős hatóságok összehangolt végrehajtási intézkedéseit is elő fogják segíteni¹⁷.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke, legfontosabb célkitűzése pedig a belső piac létrehozásának és működésének javítása.

A fogyasztói szerződési jogi szabályok eltérései akadályozzák a kereskedőket abban, hogy tagállamközi internetes értékesítést folytassanak, mivel szerződéseiket az azokban a különböző tagállamokban érvényes, a fogyasztói szerződési jog különböző kötelező szabályaihoz kell igazítaniuk, ahova exportálni kívánnak, így viselniük kell a szerződési joghoz kapcsolódó költségeket. A fogyasztók a külföldről történő vásárlások esetén bizonytalanok az őket megillető legfontosabb szerződéses jogok tekintetében, ezért inkább a

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 2009/125/EK irányelve az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról, HL L 285., 2009.10.31., 10–35. o.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2010. május 19-i 2010/30/EU irányelve az energiával kapcsolatos termékek energia- és egyéb erőforrás-fogyasztásának címkézéssel és szabványos termékmértékével történő jelöléséről, HL L 153., 2010.6.18. 1–12. o.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. május 21-i 524/2013/EU rendelete a fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, HL L 165., 2013.6.18., 1. o.

¹⁶ HL L 364., 2004.12.9., 1. o.

¹⁷ Ez az irányelv módosítani fogja a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendeletet, amelynek mellékletébe erre az irányelvre utaló hivatkozást kell illeszteni.

saját nemzeti piacukhoz ragaszkodnak. Ezek a problémák közvetlen hatást gyakorolnak a belső piac létrehozására és működésére, és korlátozzák a versenyt.

A tagállamokban érvényes, fogyasztói adásvételi szerződésekre vonatkozó kötelező nemzeti szabályok eltérései főként azokból a kötelező nemzeti szabályokból adódnak, amelyek túlmutatnak a minimális harmonizációt előíró uniós irányelveken^{18 19}. Ezek az eltérések számos fontos területet érintenek, és többletköltséget jelentenek a vállalkozásoknak, valamint a jogbiztonság hiányát eredményezik a fogyasztók számára.

Az 1999/44/EK irányelv előírja a fogyasztók rendelkezésére álló jogorvoslatok sorrendjét. Amennyiben az áru nem felel meg a szerződésnek, a fogyasztó az áru megfelelővé tételéhez első lépésben javítást vagy cserét kérhet. A fogyasztó csak második lépésben kérheti a szerződés felbontását vagy a vételár csökkentését. Ezt a megközelítést 20 tagállam²⁰ követte, míg a többi tagállam lehetővé tette a fogyasztóknak, hogy a jogorvoslatok közül szabadon választhatnak, vagy átvették ugyan a jogorvoslatok sorrendjét, viszont más jogorvoslatot is biztosítottak, például a fogyasztó egy rövid határidőn belül visszautasíthatta a szerződésnek nem megfelelő árut.

Az 1999/44/EK irányelv szerint a tagállamok előírhatják, hogy a fogyasztók a jogaik érvényesítésének feltételeként a hibáról annak felismerésétől számított két hónapon belül kötelesek értesíteni az eladót. Amennyiben a fogyasztók az értesítést elmulasztják, úgy elveszítik a jogorvoslathoz való jogukat. Míg 11 tagállamban²¹ a fogyasztóknak nincs ilyen kötelezettségük, 12 tagállamban²² a fogyasztónak két hónapon belül kell értesítenie az eladót a hibáról, 5 tagállamban²³ pedig eltérő határidőn belül kell az értesítést megtennie.

Az 1999/44/EK irányelv szerint a fogyasztó csak abban az esetben folyamodhat jogorvoslathoz, ha az áru az átadásának időpontjában hibás volt. A bizonyítási teher az első hat hónap alatt fordított, vagyis ezen időtartam alatt a kereskedőnek kell bizonyítania, hogy a hiba az átadás időpontjában még nem létezett. Míg 25 tagállam ezt a megközelítést alkalmazta, 3 tagállam²⁴ a közelmúltban meghosszabbította a bizonyítási teher megfordulására vonatkozó időtartamot.

Az 1999/44/EK irányelv előírja, hogy a kereskedő az áru átadásának időpontjában meglévő hibákért legalább az átadástól számított két évig felel. Míg ezt a kétéves időtartamot 23 tagállam vezette be, egy tagállamban²⁵ ez az időtartam hosszabb, két tagállamban²⁶ pedig

18

Ez az információ főként a 2011/83/EU irányelv 32. és 33. cikkében előírt, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK irányelv nemzeti jogba történő átültetésével kapcsolatosan a tagállamok által a Bizottságnak küldött értesítésekből származik; az értesítések teljes szövegét lásd a következő oldalon: http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/rights-contracts/directive/notifications/index_en.htm.

19

Noha a nemzeti fogyasztóvédelmi szabályok eltéréseinek többsége abból ered, hogy a tagállamok a minimális harmonizációt előíró uniós irányelveket különbözőképpen hajtották végre, létezik még néhány olyan, fogyasztói szerződési jogra vonatkozó kötelező nemzeti szabály, amelynek nem az uniós fogyasztóvédelmi joganyag végrehajtása az alapja. A konkrét példákhoz lásd a közös európai adásvételi jogról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatot módosító, a digitális tartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre, valamint az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvre irányuló javaslatot kísérő hatásvizsgálat (SWD(2015) 275) 1.2. pontját: „A kötelező fogyasztói szerződési jogi szabályok legfontosabb, az áruk tagállamközi kereskedelmét befolyásoló eltérések”.

20

Ausztria, Belgium, Bulgária, a Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia.

21

Ausztria, Bulgária, a Cseh Köztársaság, az Egyesült Királyság, Franciaország, Görögország, Írország, Lengyelország, Litvánia, Luxemburg és Németország.

22

Belgium, Ciprus, Észtország, Finnország, Horvátország, Lettország, Málta, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország és Szlovénia.

23

Dániában és Svédországban ésszerű határidőn belül; Hollandiában haladéktalanul és Magyarországon késedelem nélkül (ezekben az országokban a két hónapon belül történő értesítést minden esetben határidőn belüli értesítésnek tekintik); Szlovákiában 6 hónapon belül.

24

Franciaország, Portugália és Lengyelország.

25

Svédország.

26

Finnország és Hollandia.

korlátlan. Két másik tagállamban²⁷ a szavatosságra vonatkozóan nem határoztak meg konkrét időtartamot, ugyanakkor a fogyasztói jogokat az elévülési idő korlátozza (a nemzeti jogszabályokban foglalt azon határidő, amelyen belül a jogok a bíróság előtt érvényesíthetők).

Összességében véve a javaslat kiküszöböli az alapvető szabadságok gyakorlása előtt álló olyan akadályokat, amelyek a fogyasztói szerződési jog kötelező nemzeti szabályainak eltéréseiből erednek, különös tekintettel a tagállamközi ügyletek során felmerülő ügyleti többletköltségekre, valamint a fogyasztóknak a jogaikkal kapcsolatos bizalom hiányára a más uniós országban történő vásárlásaik során – amelyek mindegyike közvetlen hatással bír a belső piac létrehozására és működésére, és korlátozza a versenyt.

A javaslat a fogyasztóvédelem magas szintjét biztosítja oly módon, hogy olyan, teljes körűen harmonizált kötelező szabályokat ír elő, amelyek fenntartják és számos esetben növelik azt a védelmi szintet, amelyet a jelenleg hatályos 1999/44/EK irányelv a fogyasztók számára biztosít.

- **Szubszidiaritás**

A javaslat megfelel az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének.

A kezdeményezés célkitűzése az, hogy felszámolja a fogyasztói szerződésekre vonatkozó joggal kapcsolatos akadályokat az internetes kereskedelemben, valamint az, hogy hozzájáruljon a vállalkozásokat és a fogyasztókat szolgáló valódi digitális egységes piac létrehozásához. Ezt a célt a tagállamok nem tudják megfelelően elérni. Az 1999/44/EK irányelvnek az áruk értékesítésére vonatkozó szabályai minimális harmonizációt írnak elő, így lehetővé teszik, hogy azokat a tagállamok különbözőképpen hajtsák végre. Ez jogi széttagolódást eredményezett. Ennek a problémának a megoldásával a belső piac megvalósításához csak olyan uniós szintű összehangolt beavatkozás járulhat hozzá, amelynek célja a az európai uniós fogyasztóvédelmi jogszabályokkal kapcsolatos nemzeti megközelítésekben rejlő eltérések teljes körű harmonizáció útján történő megszüntetése.

A javaslat a fogyasztók bizonyos alapvető szerződési jogainak teljes körű harmonizációján alapul. Ezáltal egységes szabályrendszert teremt, amelyek Unió-szerte ugyanazt a magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítják, és lehetővé teszik, hogy a kereskedők minden tagállam fogyasztói számára ugyanazon szerződési feltételek mellett értékesítsenek. A javaslat jelentősen csökkentené a kereskedők megfelelési költségeit, ugyanakkor magas szintű védelmet biztosítana a fogyasztóknak. Az uniós szintű fellépés tehát eredményesebb lenne, mint a nemzeti szintű fellépés.

A teljes körű harmonizációra irányuló megközelítés az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályok területén már sikeresnek bizonyult, például a 2011/83/EU irányelvben foglalt szabályok révén, amelyek egységes fogyasztói jogokat biztosítanak az Európai Unió valamennyi fogyasztója részére, és amelyeket egységes módon kell értelmezni és végrehajtani minden tagállamban. Egy uniós szintű kezdeményezés garantálni fogja a fogyasztói jogok következetes fejlődését, ugyanakkor biztosítani fogja, hogy az Unió valamennyi fogyasztója ugyanolyan magas szintű fogyasztóvédelemben részesüljön, Jobbiztonságot fog teremteni a termékeiket más tagállamokban értékesíteni szándékozó vállalkozások számára. Ilyen eredmény csak uniós szintű fellépéssel érhető el.

²⁷

Írország és az Egyesült Királyság.

Egy uniós szintű kezdeményezés garantálni fogja továbbá a fogyasztói jogok következetes alkalmazását, ugyanakkor biztosítani fogja, hogy az Unió valamennyi fogyasztója ugyanolyan magas szintű fogyasztóvédelemben részesüljön, Jobbiztonságot fog teremteni a termékeiket más tagállamokban értékesíteni szándékozó vállalkozások számára. A szóban forgó kezdeményezés következetes jogalapot fog biztosítani az összehangolt jogérvényesítési intézkedésekhez, mivel a javasolt irányelv be fog kerülni a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK rendelet mellékletébe. Ezenfelül a jogérvényesítési intézkedéseket jelentősen meg fogják könnyíteni a javasolt egységes és teljes körűen harmonizált szabályok. Így az uniós fogyasztók érdekében szigorúbbá válik az uniós jogszabályok végrehajtása. Ilyen eredmény csak uniós szintű fellépéssel érhető el.

- **Arányosság**

A javaslat megfelel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 5. cikkében foglalt arányosság elvének, mivel nem lép túl a célkitűzések megvalósításához szükséges mértéken.

A javaslat nem harmonizálja az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések valamennyi vonatkozását. Ehelyett kizárólag azoknak az alapvető, célzott, kötelezően biztosítandó uniós fogyasztói szerződéses jogoknak a további harmonizálására összpontosít, amelyek elengedhetetlenek a tagállamközi internetes ügyletekben, az érdekelt felek szerint a kereskedelem akadályát képezik, és szükségesek ahhoz, hogy megalapozzák a fogyasztók bizalmát a külföldről történő távvásárlás iránt. Ezenfelül a rendelet helyett az irányelv mint jogi forma választása azt fogja eredményezni, hogy kisebb mértékben avatkozik a nemzeti jogszabályokba (lásd alább „A jogi aktus típusának megválasztása” címsor alatt).

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A Bizottság két, teljes körű harmonizációt célzó irányelvből – az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvből, valamint a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvből – álló csomagot terjeszt elő.

Az irányelv választása meghagyja a tagállamoknak azt a szabadságot, hogy a végrehajtást a nemzeti jogukhoz igazítsák. Egy rendelet az irányelvnél jóval részletesebb és átfogóbb szabályrendszert tenne szükségessé ahhoz, hogy a joghatásai közvetlenül alkalmazandóak lehessenek. Ez a nemzeti jogszabályokba jóval nagyobb mértékű beavatkozást jelentene.

A teljes körű harmonizáció választása olyan egyszerű és korszerű szabályokat fog eredményezni, amelyek felszámolják a szerződési jogi akadályokat és egyenlő versenyfeltételeket teremtenek a vállalkozások számára, ugyanakkor biztosítják, hogy a fogyasztók Unió-szerte magas szintű fogyasztóvédelemben részesüljenek.

Az önkéntes szerződésmintához hasonló, kötelező erővel nem bíró eszközzel nem valósulna meg a belső piac létrehozásának és működésének javítására vonatkozó célkitűzés. A kereskedők mindazonáltal kötelesek lennének betartani a fogyasztó tartózkodási helye szerinti ország különböző kötelező nemzeti szabályait, ha az adott ország a szerződésmintánál magasabb szintű fogyasztóvédelmet ír elő, és így a kereskedők számára továbbra is felmerülnének szerződési joggal összefüggő költségek.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

A konzultációs folyamat

A Bizottság széles körű konzultációs stratégiát dolgozott ki annak érdekében, hogy a kezdeményezés szakpolitikai ciklusa során széles körű részvételt biztosítson. Ez a stratégia nyilvános és célzott konzultációk ötvöztetésén alapult. A Bizottság – azáltal, hogy valamennyi érdekelt fél (vállalkozások, fogyasztók, nemzeti hatóságok, jogászok és felsőoktatási szakemberek) számára lehetőséget biztosított a véleménynyilvánításra – sokrétű és kiegyensúlyozott álláspontokat kért ki.²⁸

– Nyilvános konzultáció: Egy nyílt, 12 héten át az interneten folytatott nyilvános konzultáció keretében az Unió minden részéről az érdekelt felek valamennyi kategóriájától 189 válasz érkezett.

– Célzott konzultációk: Egy érdekelt feleket tömörítő konzultációs csoport 22, különféle érdekeket képviselő szervezetből állt. A csoport hétszer találkozott.

2015 júniusától augusztusáig vállalkozásokkal folytatott mélyinterjúkra is sor került a külföldi értékesítés során felmerülő, szerződési joggal összefüggő költségeikre vonatkozó adatgyűjtés érdekében.

A digitális egységes piaci stratégia keretében a Bizottság 2015-ben két felmérést, egy fogyasztók körében végzett felmérést²⁹ és egy vállalkozások körében végzett felmérést³⁰ alkalmazott a digitális egységes piac legjelentősebb tagállamközi akadályainak meghatározására.

Konzultáció a tagállamokkal: 2015 júniusa és októbere között három munkaértekezletet tartottak a tagállamokkal. A releváns kérdések a fogyasztóvédelmi együttműködési bizottság (2015. áprilisi) ülésén a nemzeti végrehajtó hatóságokkal, valamint a fogyasztóügyi hálózat (Consumer Policy Network) (2015. májusi) ülésén a fogyasztóügyért felelős nemzeti hatóságokkal is megvitatásra kerültek.

Az eredmények összefoglalása

A fogyasztói oldalt képviselő válaszadók többsége elismeri, hogy a harmonizáció javíthatja a tagállamközi elektronikus kereskedelmet, a teljes körű harmonizációt viszont csak akkor támogatnák, ha a fogyasztóvédelem jelenlegi szintje a tagállamokban nem csökken. A válaszadók emellett felhívják a figyelmet annak a kockázatára, hogy az értékesítési csatornától függően különböző rendszerek jöhetnek létre. A fogyasztóvédelmi szervezetek határozottan ellenzik a kereskedő székhelye szerinti jog bármilyen formában történő alkalmazását. Ezenkívül figyelembe véve a vállalkozások közötti, illetve a vállalkozások és a fogyasztók közötti szerződések különböző jellemzőit, valamint a meglévő jogi aktusokkal való esetleges ellentétet, a fogyasztóvédelmi szervezetek nem támogatják, hogy a

²⁸

A konzultációkkal kapcsolatos további információkért lásd a következő honlapot : http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/index_en.htm

²⁹

A GfK által az Európai Bizottság megbízásából 2015-ben készített fogyasztói felmérés a digitális egységes piac legjelentősebb tagállamközi akadályainak és a leginkább érintett területeknek a meghatározásáról.

³⁰

413. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: Companies engaged in online activities [Az online tevékenységet folytató vállalatok] (2015)http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf

vállalkozások közötti szerződések e javaslat hatálya alá tartozzanak. A vállalkozások többsége üdvözlőné vállalkozások fogyasztók részére történő termékértékesítésére vonatkozó harmonizált uniós szabályokat. Néhány vállalkozói szövetség viszont kétségbe vonja, hogy szükség volna bármilyen intézkedésre, ha azonban mégis sor kerülne valamilyen uniós fellépésre, akkor a kereskedő székhelye szerinti jog alkalmazását és az 593/2008/EK rendelet (Róma I.) módosítását részesítenék előnyben. A vállalkozói szövetségek javaslata szerint lehetőleg el kell kerülni az ágazati megközelítést, ami az internetes és a hagyományos értékesítésre, valamint az árukra és a digitális tartalomra vonatkozóan eltérő szabályokat eredményezhet. A jogi szakmai szövetségek nagy többsége üdvözlőné a harmonizált uniós szabályokat, és a vállalkozások közötti, valamint a vállalkozások és a fogyasztók közötti szerződések esetében egyforma rendszer alkalmazását.

A tagállamok általában támogatnák a harmonizált uniós szabályokat, a szakpolitikai megvalósíthatóság, valamint az internetes és hagyományos értékesítés megkülönböztetésének kérdését azonban óvatosan közelítik meg. Néhányuk úgy véli, hogy új jogszabályok megalkotása előtt inkább a hatályos jogszabályokat kellene jobban végrehajtani, érvényesíteni és értékelni. A válaszadó tagállamok túlnyomó többsége szerint csak a vállalkozások és a fogyasztók közötti szerződéseket kellene a javaslat hatálya alá bevonni. Emellett a tagállamok jelentős része kifejezetten ellenzi a kereskedő székhelye szerinti jog bármilyen formában történő alkalmazását, és így a Róma I. rendelet módosítását.

A szabályok lényegét tekintve a fogyasztóvédelmi szervezetek többsége támogatja a jogorvoslatok közötti szabad választás lehetőségét, a vállalkozói oldalt képviselő válaszadók többsége viszont a fogyasztókat az Unióban megillető jogorvoslatok sorrendje mellett érvel. A tagállamok megosztottak: egyes tagállamok a jogorvoslatok sorrendjét részesítik előnyben, mások viszont azt támogatnák, hogy a fogyasztó szabadon választhasson a jogorvoslatok között. A jogi szakma válaszadóinak többsége a fogyasztói jogorvoslatok közötti szabad választást támogatja, mások viszont a felek között esetlegesen egyeztethető jogorvoslati sorrendet üdvözlőnének. A bizonyítási teher megfordulása tekintetében a fogyasztóvédelmi szervezetek hat hónapot meghaladó időtartamot (leginkább 2 évet) szorgalmaznak, és gyakorlatilag mindegyikük hosszabb szavatossági időt üdvözlőné. A vállalkozások fenntartanák azt a jelenlegi szabályt, hogy a bizonyítási teher hat hónap után fordul meg, és támogatnák a jelenlegi két éves szavatossági idő teljes körű harmonizációját. A tagállamok és a jogi szakma képviselői általában véve támogatnák a bizonyítási teher megfordulására és a szavatosságra vonatkozó meglévő szabályok fenntartását.

• Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása

A Bizottság ezenkívül több gazdasági és jogi tanulmányra hagyatkozott, amelyeket kifejezetten e kezdeményezés céljából vagy a digitális egységes piaci stratégia keretében rendelt meg. Ezek a következők: egy 2015-ben végzett felmérés, amely a digitális egységes piac legjelentősebb tagállamközi akadályainak meghatározására irányult³¹, az Eurostat 2014-es statisztikái, Eurobarométer felmérések és egy kkv-fórum³².

31

Lásd különösen a következőket:

- A GfK által az Európai Bizottság megbízásából 2015-ben készített fogyasztói felmérés a digitális egységes piac legjelentősebb tagállamközi akadályainak és a leginkább érintett területeknek a meghatározásáról

http://ec.europa.eu/consumers/consumer_evidence/market_studies/obstacles_dsm/docs/21.09_dsm_final_report.pdf,

Eurostat-felmérés az információs és kommunikációs technológiák használatáról a háztartásokban és egyénenként (2014),

Comparative Study on cloud computing contracts [Összehasonlító tanulmány a számítási felhőre vonatkozó szerződésekről] (2014) DLA Piper, 33. o. és azt követő oldalak; Analysis of the applicable legal frameworks and suggestions for the contours of a model system of consumer protection in relation to digital content contracts

[Az alkalmazandó jogi keretrendszerek elemzése, valamint egy fogyasztóvédelmi mintarendszer körvonalával kapcsolatos javaslatok a digitális tartalomra

Egy összehasonlító jogi tanulmány áttekintést adott a távértékesítéssel, különösen az interneten keresztül eladott áruk adásvételére vonatkozó szerződésekben foglalt szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó kötelező szabályokról.

• **Hatásvizsgálat**

A Szabályozói Ellenőrzési Testület 2015. október 16-án adta ki a hatásvizsgálat tervezetére vonatkozó első véleményét, amely a testület észrevételeinek figyelembevételével módosult, és azt a testület újra benyújtotta. A testület 2015. november 9-én adta ki a második véleményt, amely az észrevételekre figyelemmel jóváhagyta a hatásvizsgálat tervezetét.³³

A hatásvizsgálatról készült módosított jelentést és az összefoglalót a Bizottság a javaslatokkal együtt közzéteszi.³⁴

Megvizsgált szakpolitikai lehetőségek

A változatlan szakpolitika következményeinek vizsgálata mellett a hatásvizsgálat a következő szakpolitikai lehetőségeket vizsgálta meg: i. 1. lehetőség: az árukra és a digitális tartalomra vonatkozó, célzott és teljes körűen harmonizált szabályok; ii. 2. lehetőség: a kereskedő székhelye szerinti jog és az árukra vonatkozó hatályos, harmonizált jogszabályok/a digitális tartalomra vonatkozó, célzott és teljes körűen harmonizált jogszabályok együttes alkalmazása; iii. 3. lehetőség: az árukra vonatkozóan nem változik a szakpolitika, a digitális tartalomra vonatkozóan pedig célzott, teljes körűen harmonizált szabályok alkalmazása; iv. 4. lehetőség: az árukra vonatkozó változatlan szakpolitika és a digitális tartalomra vonatkozó harmonizációs minimumszabályok; v. 5. lehetőség: önkéntes európai szerződésminta és uniós bizalmi jegy együttes alkalmazása.

Az említett lehetőségek összehasonlító elemzésével a hatásvizsgálat arra a következtetésre jutott, hogy a szakpolitikai célkitűzéseket az 1. lehetőség valósítaná meg a legeredményesebben. Ez a lehetőség csökkenteni fogja a kereskedők szerződési joggal összefüggő költségeit és elő fogja segíteni a tagállamközi elektronikus kereskedelmet. A vállalkozások a tagállamközi értékesítés során elsősorban a székhelyük szerinti jogszabályokra tudnak majd hagyatkozni, mivel a tagállamközi kereskedelem szempontjából releváns legfontosabb szabályok azonosak lesznek minden tagállamban. Noha az áruk internetes értékesítésére vonatkozó új szabályok az interneten értékesítő vállalkozások számára egyszeri átállási költséget jelentenek majd, ezt a költséget ellensúlyozza az a költségmegtakarítás, amely abból ered, hogy a vállalkozásoknak a teljes körűen harmonizált szabályoknak köszönhetően termékeiket az Európai Unió egész területén szerződési joghoz kapcsolódó ügyleti többletköltségek nélkül értékesíthetik. A jelenlegi helyzethez képest különösen a kisvállalkozások járnak majd jól, mivel minél kisebb a vállalkozás, annál nagyobb lesz az áruk tagállamközi kereskedelmére vonatkozó, teljes körűen harmonizált szabályokból eredő költségmegtakarítás. Az új szabályok ezért jogilag biztonságos és

vonatkozó szerződések tárgyában]; Amszterdami Egyetem: Az Európai Szerződési Jog Tanulmányozásáért Felelős Központ (CSECL) Informatikai Jogi Intézet (IViR); Amszterdami Jog- és Közgazdaságtudományi Központ (ACLE), 32. o. és az azt követő oldalak.

- 413. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: Companies engaged in online activities [Az online tevékenységet folytató vállalatok] (2015)http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf

- Economic study on consumer digital Content products [Gazdasági tanulmány a fogyasztóknak szánt digitális tartalmat magukban foglaló termékekről], ICF International, 2015.

32 Az Enterprise Europe Network keretében a kkv-fórum által 2011-ben végzett felmérés, amely 1047 mikro-, kis- és középvállalkozástól gyűjtött össze válaszokat.

33 A Szabályozói Ellenőrzési Testület véleménye megtalálható a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/justice/contract/index_hu.htm.

34 A hatásvizsgálatról készült jelentés és az összefoglaló megtalálható a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/justice/contract/index_hu.htm.

vállalkozásbarát környezetet fognak biztosítani a vállalkozások számára. A fogyasztók az Unió egész területén egyértelmű jogokkal fognak rendelkezni, és így nagyobb bizalommal vásárolnak árut vagy férnek hozzá digitális tartalomhoz más tagállamból. Noha néhány tagállamban a fogyasztóvédelem szintje egyes esetekben csökkenhet, ez a lehetőség jelentősen növeli az uniós fogyasztóvédelem 1999/44/EK irányelv által biztosított jelenlegi általános szintjét, mégpedig azért, hogy a bizonyítási teher megfordulására vonatkozó határidőt két évre meghosszabbítja. Bár a tagállamok nem tudnak majd olyan fogyasztóvédelmi szabályokat elfogadni vagy fenntartani, amelyek a fogyasztóknak még nagyobb védelmet biztosítanak, biztosított lesz a magas szintű fogyasztóvédelem, és erősödik a szabályok határon átnyúló végrehajtása. Ez a vállalkozások és a fogyasztók számára egyaránt előnyös helyzetet fog teremteni. A verseny kielezettebb lesz, ezáltal összességében élénkíteni fog a kereskedelmet, és ennek következtében versenyképesebb áron nagyobb és jobb választék áll a fogyasztók rendelkezésére, ami az Unió számára jelentős makrogazdasági előnnyel jár.

A szakpolitika változatlansága nem járulna hozzá a digitális egységes piac célkitűzéseinek megvalósításához, és azzal a kockázattal járna, hogy a jelenlegi helyzethez képest kedvezőtlen gazdasági hatások jelentkeznek.

A 2. lehetőség még jobban ösztönözné a tagállamközi kínálatot, mivel a kereskedők a székhelyük szerinti jog alapján értékesíthetnék a termékeiket külföldre. A fogyasztóknak bizonyos fokú előnyük származhat a nagyobb választékból és az alacsonyabb árakból. Némely esetben még magasabb szintű fogyasztóvédelemben is részesülhetnek a kereskedő székhelye szerinti jog alapján, amennyiben az bizonyos kérdésekben túlmutat a saját nemzeti jogszabályaikon. A kereskedő székhelye szerinti jognak az áruk internetes értékesítésére történő alkalmazása és az 593/2008/EK rendeletől (Róma I.) való, ennek megfelelő eltérés miatt azonban az európai fogyasztók már nem részesülnek magasabb szintű védelemben annál, mint amit a saját nemzeti joguk – az 1999/44/EK irányelv végrehajtásával, az irányelvben meghatározott mértéken túlmenően – a kereskedő székhelye szerinti jogon felül esetlegesen biztosít. Ez kedvezőtlenül befolyásolná a tagállamközi vásárlásokba vetett fogyasztói bizalmat. Ráadásul igen valószínű, hogy egy ilyen változtatás nem korlátozható az uniós kereskedőkre, és következésképpen megszüntetné a harmadik országokból származó kereskedőkkel kötött ügyletek esetében a kötelező fogyasztói szerződési jogi szabályok által nyújtott védelmet.

A 3. és 4. lehetőség a tagállamközi kereskedelem szerződési jogi vonatkozású akadályait az áruk esetében nem szüntetné meg.

Az 5. lehetőség segítséget nyújthatna a vállalkozásoknak abban, hogy az EU egész területén kielégítő szintű fogyasztóvédelem mellett értékesítsenek árut, különösen a mintaszerződésekben foglalt szabályoknak az ágazat által egyeztetendő tartalmától, valamint a bizalmi jegy uniós vállalkozások általi használatának és elfogadottságának mértékétől függően. A fogyasztók nagyobb bizalommal vásárolhatnak uniós bizalmi jegyet elnyert külföldi kereskedőktől. A kereskedők azonban továbbra is kötelesek lennének betartani a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti ország kötelező nemzeti szabályait, ha azok a mintaszerződésben foglalt szabályoknál magasabb szintű fogyasztóvédelemről rendelkeznek, és így továbbra is felmerülhetnek szerződési joggal összefüggő költségeik.

A javaslat főbb hatásai

A hatásvizsgálat mindkét javaslat – a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelv, valamint az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelv – hatását figyelembe veszi.

A két javaslat fel fogja számolni a tagállamközi internetes kereskedelemmel összefüggésben a fogyasztók és a kereskedők előtt álló, szerződési joggal kapcsolatos akadályokat. Ezen akadályok elhárítása előmozdítja a tagállamközi kereskedelmet: a szerződési joggal kapcsolatos akadályok felszámolásával 122 000-rel több vállalkozás folytatna tagállamközi internetes értékesítést. Az Unión belüli export mintegy 1 milliárd EUR-val növekedne. Az internetes kiskereskedelemben a nagyobb verseny minden tagállamban a kiskereskedelmi árak csökkenését fogja eredményezni, ami uniós szinten átlagosan 0,25 %-os csökkenést jelent. Az árcsökkenés és az egységes jogokból eredő nagyobb fogyasztói bizalom eredményeként növekedni fog a fogyasztói kereslet. A háztartások fogyasztása – amely a fogyasztói jólét mutatója – minden tagállamban nőne, és az emelkedés uniós szinten elérné a 0,23 %-ot, amely 18 milliárd EUR-nak felel meg. További 7,8–13 millió fogyasztó kezdene tagállamközi internetes vásárlásba. Az egyes vásárlók által évente más tagállamban elköltött átlagos összeg is 40 EUR-val növekedne. A kínálat és a kereslet említett növekedése közvetlenül mind az egyes tagállamok, mind az egész EU főbb makrogazdasági mutatóira hatást fog gyakorolni. Az Unió reál GDP-je várhatóan összességében évente 4 milliárd EUR-val fog növekedni.

Az érintettek köre és érintettségük módja

A vállalkozásoknak viselniük kell az új irányelvnek való megfeleléssel kapcsolatos költségeket, de ezeket meghaladhatják azok az előnyök, amelyeket a termékek és a digitális tartalom exportját Unió-szerte lehetővé tevő, teljes körűen harmonizált szabályokból eredően fognak élvezni. A vállalkozásoknak az új szabályok bevezetését követően általában nem kell majd szerződési feltételeiket a többi tagállam jogszabályaihoz igazítaniuk, függetlenül attól, hogy termékeiket hány tagállamban értékesítik. A kkv-k nem fognak mentesülni az új szabályok alól: a mentességek csökkentenék a fogyasztók bizalmát, amikor ilyen vállalkozástól vásárolnak. Nem indokolt, hogy a fogyasztók alacsonyabb szintű védelemben részesüljenek, ha nagyobb szállítók helyett kkv-któl vásárolnak. A mentesség az Unió-szerte alkalmazandó egységes szabályrendszer által a kkv-k számára nyújtott előnyöket is veszélyeztetné. Épp ellenkezőleg, a kezdeményezés különösen előnyös lesz a kkv-k számára, amelyeket jobban érintik azok a költségek, amelyek a szerződéseik más tagállamok kötelező szabályaihoz való hozzáigazításával kapcsolatosak, és amelyek tevékenysége nagyobb versenytársaikhoz viszonyítva gyakrabban korlátozódik a nemzeti piacra. A tagállamközi kereskedelem fontos módja annak, hogy kiaknázhassák a méretgazdaságosság előnyeit. A kkv-k nehezen találhatnak ügyfeleket. Ezt az akadályt könnyebben leküzdhetik az interneten, mivel az internetes értékesítés a hagyományos kereskedelemmel összehasonlítva alacsonyabb költségekkel jár.

A jelenleg kizárólag hagyományos kereskedelem keretében értékesítő vállalkozásoknak, különösen a termékértékesítés esetében, nem kell semmiféle átállási költséggel számolniuk. Azok a vállalkozások, amelyek eddig is értékesítettek más tagállambeli fogyasztóknak az interneten keresztül, vagy most kívánnak abba bekapcsolódni, közvetlenül fognak részesülni a teljes körűen harmonizált uniós szabályokból eredő költségmegtakarításban. A jelenleg hagyományos és internetes értékesítést egyaránt folytató vállalkozásoknak a jövőben gyakorlatilag nem kell a különböző rendszerek miatt többletköltséggel számolniuk, mivel az áruk internetes és hagyományos értékesítésére vonatkozó szabályok széttagolódása valószínűleg nem fog előfordulni, illetve feltehetően nem lesz jelentős hatása. Amennyiben

ilyen költségek mégis felmerülnek, azok nem lesznek számottevőek, és csak egy rövid átmeneti időszakban fordulnak elő. Kiskereskedelmi vállalkozások képviselői szerint az összes forgalmazási csatornát használó vállalkozások ténylegesen képesek lennének az áruk internetes és hagyományos értékesítési rendszerei között esetlegesen átmenetileg felmerülő eltéréseket kezelni oly módon, hogy valamennyi értékesítésükre a szigorúbb előírásokat alkalmazzák és így egységes üzleti modell szerint működnek.

A vállalkozások számára az új szabályok alkalmazása a fogyasztókkal való kapcsolatuk tekintetében bizonyos kötelezettségeket jelent majd. Ugyanakkor a nemzeti jogszabályok az Unió minimális harmonizációt előíró jogszabályainak eredményeként számos ilyen kötelezettséget – különböző fokban és mértékben – már eddig is tartalmaztak, így azok már ismerősek a vállalkozások számára. A bizonyítási teher megfordulására vonatkozó határidő hat hónapról két évre történő meghosszabbítása például várhatóan nem befolyásolja majd jelentősen a vállalkozásokat, mivel a legfrissebb adatokból az derül ki, hogy a kétéves szavatosság teljes időtartama alatt a vállalkozásoknak gyakorlatilag csak egy csekély része ragaszkodik ahhoz, hogy a fogyasztók bizonyítsák a kereskedő felelősségét, és hogy a bizonyítási teher megfordulása ténylegesen a kétéves szavatosság egész időtartama alatt működik, és ebben a tekintetben a kereskedők magatartása nem változik számottevően a hat hónapos határidőn belül, illetve azt követően.³⁵

A fogyasztóvédelem szintje a jelenlegi uniós szinthez képest nőni fog. Ez különösen a bizonyítási teher megfordulására vonatkozó határidő két évre történő meghosszabbítására és annak a szavatossági időhöz való igazítására vonatkozik. E tekintetben valamennyi uniós fogyasztó a nemzeti előírásokhoz képest magasabb szintű fogyasztóvédelemben fog részesülni (kivéve két tagállamot, ahol ez a szint nem változik). Ennek a magasabb fogyasztóvédelmi szintnek köszönhetően a fogyasztók jogait könnyebben gyakorolhatják, ami várhatóan jelentősen növeli a fogyasztók bizalmát, és ez a távolság miatt különösen fontos a tagállamközi internetes vásárlások esetében. A fogyasztóvédelem más vonatkozásait illetően – mint például a fogyasztó azon kötelezettsége, hogy az eladót értesítenie kell a hibáról és a fogyasztó azon joga, hogy még enyhe mértékű szerződésszegés esetén is jogosult a szerződést felmondani – a javaslat a legtöbb esetben a jelenlegi nemzeti előírásokhoz viszonyítva magasabb védelmi szintet biztosít, ugyanakkor néhány tagállamban egyes pontok esetében bizonyos további jogosultságok alacsonyabb szintűek lehetnek. Mindazonáltal biztosított lesz a magas szintű fogyasztóvédelem, és erősödik a szabályok végrehajtása. Emellett a fogyasztók nemcsak szélesebb, Unió-szerte a kereskedők által kínált versenyképes árú termékválasztékhoz férhetnek hozzá, hanem – az Európai Bizottság körforgásos gazdaságra vonatkozó csomagjával összhangban – magasabb minőségű és tartósabb termékek előnyeit is élvezhetik.

• Alapvető jogok

Az áruk internetes és egyéb távértékesítésére vonatkozó javaslat kedvező hatással lesz több, az Európai Unió Alapjogi Chartája – különösen a fogyasztóvédelemről szóló 38. cikke és a vállalkozás szabadságáról szóló 16. cikke – által védett jogra.

Az áruk internetes értékesítésére vonatkozó, teljes körűen harmonizált szabályok – az Európai Unió Alapjogi Chartája 38. cikkének megfelelően – teljes körűen harmonizált, magas szintű fogyasztóvédelemről gondoskodnak az Unió egész területén azáltal, hogy egyértelmű és konkrét jogokat biztosítanak a fogyasztóknak, amennyiben belföldön vagy más tagállamokból

³⁵

„Consumer market study on the functioning of Legal and Commercial Guarantees for consumers in the EU” [Fogyasztói piaci tanulmány az uniós fogyasztókat megillető jótállás működéséről (2015, közzétételre vár)].

interneten vásárolnak árukat. Ezek a szabályok ugyanakkor az árukra vonatkozó jelenlegi nemzeti szabályok helyébe lépnek, ami egyes tagállamokban alacsonyabb szintű fogyasztóvédelmet eredményezhet.

Az áruk internetes értékesítésére vonatkozó, teljes körűen harmonizált szabályok emellett hozzájárulnak a 16. cikkben foglalt célok eléréséhez, mivel a vállalkozások számára megkönnyítik az áruk Unión belüli, akár belföldön, akár más tagállamban történő értékesítését, és ezáltal növelik üzleti tevékenységük bővítésének lehetőségét.

Végezetül a szerződési jog szerinti egyértelmű jogok segíthetik a (hatékony jogorvoslathoz való jogról szóló) 47. cikk célkitűzését, mivel megkönnyíthetik a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jog gyakorlását. Az új szabályoknak egyértelművé kell tenniük a jogviták esetén rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nem lesz költségvetési vonzata.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A tagállamoknak el kell küldeniük a Bizottság részére az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvet végrehajtó intézkedéseket. Az intézkedéseknek meg kell határozniuk a tagállamok által elfogadott jogszabályok szövegét. A Bizottság nyomon fogja követni ezeket az intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy megfeleljenek az irányelvnek.

- **Magyarázó dokumentumok**

A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben mellékelnek egy vagy több olyan dokumentumot, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi aktus megfelelő részei közötti kapcsolatot. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentumok megküldését indokoltnak tekinti.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javaslat 21 cikket tartalmaz. Számos rendelkezés az 1999/44/EK irányelvből vagy a közös európai adásvételi jogról szóló rendeletjavaslatból származik.

Az 1. cikk meghatározza az irányelv tárgyát és hatályát azáltal, hogy egyértelműen leszögezi, hogy az irányelv a megfelelésre, a jogorvoslatokra és ezen jogorvoslatok érvényesítésének módzataira bizonyos szabályokat ír elő. A javaslatokat kísérő hatásvizsgálat során a vállalkozások közötti szerződésekkel kapcsolatban nem merült fel probléma, így az irányelv ezekkel a kérdésekkel nem foglalkozik. Ez az irányelv nem vonatkozik a DVD-khez és a CD-khez hasonló árukra, amelyekbe oly módon épül be a digitális tartalom, hogy az áru csak a digitálistartalom-hordozó szerepét tölti be, és nem vonatkozik a távollevők között kötött, szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésekre sem. Vonatkozik viszont az olyan árukra, mint a háztartási készülékek vagy a játékok, amelyek esetében a digitális tartalom oly módon van beágyazva az áruba, hogy annak funkciói az áru fő funkcióihoz képest másodlagosak, és a

digitális tartalom az áru szerves részeként működik. Emellett amennyiben egy adásvételi szerződés áru értékesítéséről és szolgáltatásnyújtásról egyaránt szól, ez az irányelv csak az áru értékesítéséről szóló részre vonatkozik.

A 2. cikk az irányelvben használt kifejezések meghatározását sorolja fel. Néhány kifejezés a jelenlegi vívmányokból származik (mint például a „fogyasztó” és az „áru”) és mivel ugyanazokra a fogalmakra utalnak, azokat a vívmányokkal összhangban kell alkalmazni és értelmezni. Más kifejezések a 2011/83/EU irányelvből vagy a közös európai adásvételi jogról szóló rendeletjavaslatból származnak.

A 3. cikk megállapítja, hogy ez az irányelv teljes körű harmonizációt biztosító irányelv. A tagállamok az abban foglalt követelményektől elmaradó vagy azokon túlmutató jogszabályokat nem fogadhatnak el, illetve nem tarthatnak fenn. A 3. és az 1. cikk együttesen annak megállapítására szolgál, hogy a tagállamok az irányelv hatálya alá nem tartozó területeken továbbra is fogadhatnak el jogszabályokat.

A 4. cikk meghatározza azokat a megfelelőségi feltételeket, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy az áru a szerződésben foglaltaknak megfeleljen. Az árunak elsődlegesen a szerződés ígéreteinek kell megfelelnie. A 4. cikk azt is egyértelművé teszi, hogy alapszabály szerint az áru megfelelőségét nemcsak a szerződésben foglalt feltételek alapján lehet értékelni, hanem – az adásvételi szerződésben részt vevő mindkét fél jogos érdekeinek védelmében – szubjektív és objektív kritériumok együttes alkalmazásával is. Ezeket a további objektív kritériumokat az 5., 6. és 7. cikk tartalmazza.

Az 5. cikk az áru megfelelőségére vonatkozó objektív kritériumokat írja elő. A megfelelőségi feltételeket előíró konkrét szerződési feltételek hiányában az árunak ezeknek az objektív kritériumoknak kell megfelelni.

A 6. cikk kifejti, hogy az áru szakszerűtlen üzembe helyezéséből eredő hibát magának az árunak a hibájának kell tekinteni, ha a szakszerűtlen üzembe helyezés oka az eladóhoz köthető.

A 7. cikk egy további megfelelőségi feltételt tartalmaz az áru esetleges jogi hibája esetére. E szabály szerint az árunak mentesnek kell lennie harmadik felek bármely jogától, ideértve a szellemi tulajdonon alapuló jogokat is.

A 8. cikk előírja, hogy a nem szerződésszerű teljesítés feltételeinek milyen időpontig kell teljesülniük ahhoz, hogy az eladót szerződésszegés miatt felelősségre lehessen vonni. Általában – a 2011/83/EU irányelvhez hasonlóan – ez a kárveszély átszállásának időpontja, amikor a fogyasztó vagy a fogyasztó által kijelölt harmadik személy, ideértve a fogyasztó által megbízott fuvarozót, átvesszi az áru feletti rendelkezést. Abban az esetben, ha az árut üzembe kell helyezni, a megfelelőség megállapítására szolgáló releváns időpont az üzembe helyezés befejezésének időpontja vagy az az időpont, ameddig a fogyasztónak ésszerű ideje volt az üzembe helyezésre, ez azonban nem haladhatja meg a kárveszély átszállásától számított 30 napot. Végül a 8. cikk (3) bekezdése a szerződésszerű teljesítés igazolására vonatkozó bizonyítási terhet kétéves időtartamra az eladóra hárítja.

A 9. cikk felsorolja a fogyasztót a nem szerződésszerű teljesítés esetén megillető jogorvoslatokat oly módon, hogy teljes körűen harmonizálja a jogorvoslatok gyakorlásának sorrendjét. Első lépésben a fogyasztó jogosult az áru ésszerű határidőn belül, a fogyasztót érő jelentős kényelmetlenség nélkül történő javítására vagy cseréjére. Második lépésben a fogyasztó árendedményre vagy a szerződés felmondására jogosult, amennyiben a hibát javítás

vagy csere útján nem orvosolják, vagy nem lehet orvosolni. A cikk azt is előírja, hogy a fogyasztó az áru megfelelőségének helyreállításáig jogosult a teljesítést visszatartani.

A 10. cikk előírja, hogy amennyiben az eladó a hibát az áru cseréje révén orvosolja, úgy a kicserélt árut a saját költségén köteles visszavenni. Az eladó a hibás áru visszavételét és az új áru üzembe helyezését elvégezheti saját maga vagy azzal a saját költségén megbízhat harmadik felet. A cikk azt is egyértelművé teszi, hogy a fogyasztó a kicserélt áru cseréjét megelőző használatáért nem köteles fizetni.

A 11. cikk tisztázza, hogy a fogyasztó jogosult választani a javítás és a csere között, kivéve ha az általa választott megoldás a rendelkezésre álló másik lehetőséghez képest aránytalan, lehetetlen vagy jogellenes. Előírja azokat a szempontokat is, amelyek alapján megállapítható, hogy a választott megoldás a másik rendelkezésre álló lehetőséghez képest aránytalan-e.

A 12. cikk útmutatót ad arra vonatkozóan, hogy az árengedményt hogyan kell kiszámítani.

A 13. cikk a szerződés felmondására vonatkozó jog gyakorlásának módozatait és következményeit szabályozza. A szerződésnek a szerződésszerűség hiánya miatti felmondására vonatkozó jog a végső jogorvoslat, amely abban az esetben alkalmazandó, ha a hiba egyéb módon nem orvosolható vagy az egyéb jogorvoslatok nem vezettek eredményre. A fogyasztó kisebb hibák esetén is gyakorolhatja ezt a jogát. A cikk előírja, hogy a fogyasztó a szerződés felmondásáról bármilyen formában küldhet értesítést, és a szerződés csak részlegesen szűnik meg abban az esetben, ha a hiba a szerződés alapján leszállított áruknak csak egy részét érinti. Amennyiben viszont a hiba az egész szerződés felmondását indokolhatja, úgy a jogorvoslat nem korlátozódhat részleges megszüntetésre. A 13. cikk szabályozza továbbá az áru visszaszolgáltatását, ami a szerződés felmondásának következménye, és előírja, hogy 14 napon belül az eladónak az áru vételárát a saját költségén kell visszatérítenie, a fogyasztónak pedig a hibás árut az eladó költségén kell visszaküldenie. A 13. cikk végül arról rendelkezik, hogy a fogyasztó bizonyos korlátozott feltételek mellett köteles az áru pénzbeli értékét megfizetni, amennyiben az árut nem lehet visszaküldeni, és az áru értékcsökkenését korlátozott mértékben meg kell térítenie.

A 14. cikk fenntartja az ezen irányelv szerint rendelkezésre álló jogorvoslatokra vonatkozó két éves határidőt. Amennyiben néhány tagállamban a 9. cikkben foglalt fogyasztói jogokat elévülési idő korlátozza, ez az időtartam az említett határidőnél nem lehet rövidebb.

A 15. cikk átláthatósági követelményeket ír elő az eladók által nyújtott jótállás tekintetében, például a jótállási nyilatkozat formájára és tartalmára vonatkozóan. Ezenkívül azt is megállapítja, hogy az eladó a reklámokban, a szerződést megelőző tájékoztatásban és a jótállási nyilatkozatban szereplő feltételek szerint köteles a jótállást biztosítani. Egyértelművé teszi, hogy amennyiben a reklámokban szereplő feltételek eltérnek a jótállási nyilatkozatban foglalt feltételektől, úgy a fogyasztó számára előnyösebb feltételek érvényesek.

A 16. cikk jogorvoslathoz való jogot biztosít az eladó számára abban az esetben, ha az ügyletlánc korábbi szakaszaiban szereplő személy cselekedete vagy mulasztása okozta az eladónak a fogyasztóval szembeni, a megfelelőség hiánya miatti felelősségét. E jog gyakorlásának feltételeit a tagállamok nemzeti jogszabályainak kell szabályozniuk.

A 17. cikk kötelezi a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy az ezen irányelvnek való megfeleléshez megfelelő és eredményes eszközök álljanak rendelkezésre.

A 18. cikk azzal a szokásos záradékkal erősíti meg az irányelvben foglalt, a fogyasztói szerződési jog szabályainak kötelező jellegét, amely kimondja, hogy az irányelv követelményeitől való, a fogyasztó kárára történő eltérés nem kötelező a fogyasztóra nézve.

A 19. cikk más uniós jogszabályok módosításairól rendelkezik. A két jogi eszköz közötti átfedések elkerülése érdekében módosítja az 1999/44/EK irányelvet. A 19. cikk továbbá – az ezen irányelv végrehajtása terén folytatott tagállamközi együttműködés elősegítése érdekében – a 2006/2004/EK rendelet mellékletét kiegészíti az erre az irányelvre utaló hivatkozással. A cikk – a fogyasztók ezen irányelvben megállapított kollektív érdekei védelmének biztosítása érdekében – a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló, 2009. április 23-i 2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁶ I. mellékletéhez is fűz erre az irányelvre utaló hivatkozást.

A 20. cikk megállapítja a tagállamok általi átültetés határidejét.

A 21. cikk meghatározza a hatálybalépés napját.

A 22. cikk megnevezi az irányelv címzettjeit.

³⁶

HL L 110., 2009.5.1., 30. o.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére³⁷,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Ahhoz, hogy az Unió megőrizze versenyképességét a világpiacon, sikeresen kezelnie kell a napjainkban egyre inkább a technológia által vezérelt gazdaság kihívásainak sokaságát. A digitális egységes piaci stratégia³⁸ olyan átfogó keretet biztosít, amely megkönnyíti a digitális vonatkozások egységes piacba illesztését. A stratégia első pillére oly módon kezeli az Unión belüli kereskedelem szétagolódását, hogy a tagállamközi elektronikus kereskedelem fejlődését gátló valamennyi jelentős akadállyal foglalkozik.
- (2) A valódi digitális egységes piac megvalósításához szükség van az áruk értékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásainak magas szintű fogyasztóvédelmen alapuló harmonizálására.
- (3) A digitális egységes piac fejlődésének motorja az elektronikus kereskedelem. A piac növekedési potenciálja azonban még messze nincs teljesen kihasználva. Az Unió versenyképességének megerősítése és a növekedés serkentése érdekében az Uniónak gyorsan kell cselekednie, és arra kell ösztönöznie a gazdasági szereplőket, hogy a digitális egységes piac által kínált lehetőségeket teljes mértékben használják ki. A digitális egységes piacban rejlő lehetőségek csak akkor használhatók ki teljesen, ha minden piaci szereplő zökkenőmentesen hozzá tud férni az áruk internetes értékesítéséhez, és megbízik az elektronikus kereskedelmi ügyletekben. A szerződési jog azon szabályai, amelyek alapján a piaci szereplők az ügyleteiket bonyolítják, azok közé a legfontosabb tényezők közé tartoznak, amelyek meghatározzák az olyan üzleti döntéseket, hogy egy vállalkozás kínáljon-e árut külföldre az interneten keresztül. Ezek a szabályok azt is befolyásolják, hogy a fogyasztók hajlandók-e elfogadni a vásárlás ezen formáját, és bíznak-e abban.

³⁷

HL C [...], [...], [...]. o.

³⁸

COM(2015) 192 final.

- (4) Noha az Unióban megvalósuló távértékesítések túlnyomó részét az áruk internetes értékesítése képviseli, a verseny indokolatlan torzulásának elkerülése és valamennyi távértékesítést folytató vállalkozás számára egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében ennek az irányelvnek minden távértékesítési csatornára vonatkoznia kell, ideértve a telefonon vagy levelezés útján küldött megrendeléseket is.
- (5) A szerződést megelőző tájékoztatási kötelezettségekre, az elállási jogra és a szállítási feltételekre vonatkozó szabályok teljes körű harmonizációja ellenére az áruk internetes és egyéb távértékesítésére alkalmazandó uniós szabályok tovább sem egységesek. A szerződések más olyan lényeges elemeire vonatkozóan, mint például a megfelelőségi feltételek, a jogorvoslatok és azoknak a szerződésnek nem megfelelő áru szállítása esetén történő érvényesítése, az 1999/44/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv minimális harmonizációt ír elő³⁹. A tagállamoknak lehetőségük van az uniós előírásokon túlmutató, és még magasabb szintű fogyasztóvédelmet biztosító szabályok bevezetésére. Ezzel a lehetőséggel, különböző elemeket illetően és eltérő mértékben éltek, így a fogyasztói szerződési jogra vonatkozó uniós jogszabályokat átültető nemzeti rendelkezések az adásvételi szerződések olyan lényegi elemei tekintetében, mint például a jogorvoslatok sorrendjének hiánya vagy megléte, a szavatosság időtartama, a bizonyítási teher megfordulására vonatkozó határidő vagy az eladó hibáról való értesítése, pillanatnyilag jelentősen eltérnek egymástól.
- (6) A meglévő eltérések hátrányosan érinthetik a vállalkozásokat és a fogyasztókat. Az 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴⁰ értelmében amennyiben a kereskedő a tevékenységét egy másik tagállam fogyasztói tekintetében fejti ki, úgy a fogyasztók szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam fogyasztói szerződési jogának kötelező szabályait kell figyelembe vennie. Mivel ezek a szabályok tagállamonként eltérnek, a vállalkozásoknál többletköltségek merülhetnek fel. Következésképpen számos vállalkozás inkább csak belföldön folytatja tevékenységét vagy csak egy-két tagállamba exportál. Ez a költségek és a tagállamközi elektronikus kereskedelemmel összefüggő kockázatok minimalizálására irányuló döntés azt eredményezi, hogy elveszik a kereskedelem bővítésének és a méretgazdaságosság kihasználásának lehetősége. Ez különösen a kis- és középvállalkozásokat érinti.
- (7) Noha a fogyasztók az 593/2008/EK rendelet alkalmazásának eredményeként a külföldről történő internetes vásárlásaik vagy más távvásárlásaik során magas szintű fogyasztóvédelemben részesülnek, a széttagolódás kedvezőtlenül befolyásolja a fogyasztók elektronikus kereskedelembe vetett bizalmát. A bizalom hiányához számos tényező hozzájárul, azonban a legfontosabb szerződéses jogokkal kapcsolatos bizonytalanság a fogyasztói aggályok között kiemelt helyen szerepel. Ez a bizonytalanság függetlenül attól fennáll, hogy a fogyasztót védik-e a saját országának a fogyasztói szerződésekre vonatkozó kötelező jogi rendelkezései vagy sem abban az esetben, ha az eladó tagállamközi tevékenysége a fogyasztóra irányul, illetve attól, hogy a fogyasztó köt-e olyan eladóval tagállamközi szerződést vagy sem, aki a fogyasztó tagállamában nem folytat kereskedelmi tevékenységet.
- (8) E problémák kezelése érdekében a vállalkozások és a fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy az áruk internetes és egyéb távértékesítése tekintetében teljes körűen harmonizált, célzott szabályokra támaszkodhassanak. A fogyasztói szerződési jog

39

Az Európai Parlament és a Tanács 1999. május 25-i 1999/44/EK irányelve a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól, HL L 171., 1999.7.7., 12. o.

40

Az Európai Parlament és a Tanács 2008. június 17-i 593/2008/EK rendelete a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) (HL L 177., 2008.7.4., 6. o.)

számos lényegi eleme esetében egységes szabályokra van szükség, mivel a minimális harmonizációra irányuló jelenlegi megközelítés Unió-szerte egyenlőtlenségekhez és kereskedelmi akadályokhoz vezetett.

- (9) A teljes körűen harmonizált fogyasztói szerződési jogi szabályok meg fogják könnyíteni a kereskedők számára, hogy termékeiket más tagállamokban is kínálják. A vállalkozások költségei csökkennek, mivel nem kell majd eltérő kötelező fogyasztóvédelmi szabályokhoz alkalmazkodniuk. A stabil szerződési jogi környezet révén a más tagállamokba irányuló távértékesítéseik során nagyobb jogbiztonságot fognak élvezni.
- (10) A kiskereskedők közötti verseny fokozódásának köszönhetően a fogyasztók valószínűleg versenyképesebb árakon szélesebb kínálatból választhatnak. A célzott, teljes körűen harmonizált szabályok eredményeként a fogyasztók magas szintű fogyasztóvédelemben részesülnek és egyéb jóléti előnyökhöz jutnak. Ez növelni fogja a tagállamközi távértékesítések, különösen az internetes kereskedelem iránti bizalmukat. A fogyasztók annak tudatában, hogy Unió-szerte ugyanazokban a jogokban részesülnek, nagyobb bizalommal fognak más tagállamokban távvásárlással vásárolni.
- (11) Ennek az irányelvnek az áruk internetes és egyéb távértékesítésére alkalmazandó rendelkezései csak azon fő szerződéses elemeket érintik, amelyek a digitális egységes piacon tapasztalható, szerződési joggal kapcsolatos akadályok felszámolásához szükségesek. E célból a megfelelésre, a szerződésnek nem megfelelő áru szállítása esetén a fogyasztó rendelkezésére álló jogorvoslatokra és a jogorvoslatok érvényesítésének módozataira vonatkozó szabályokat teljes körűen harmonizálni kell, és a fogyasztóvédelem szintjét az 1999/44/EK irányelvhez képest növelni kell.
- (12) Amennyiben egy adásvételi szerződés áru értékesítéséről és szolgáltatásnyújtásról egyaránt szól, ez az irányelv a 2011/83/EU irányelvben foglalt megközelítéssel összhangban csak az áru értékesítéséről szóló részre vonatkozik.
- (13) Ez az irányelv nem vonatkozik a DVD-khez és a CD-khez hasonló árukra, amelyekbe oly módon épül be a digitális tartalom, hogy az áru csak a digitálistartalom-hordozó szerepét tölti be. Vonatkozik viszont az olyan árukba beépített digitális tartalomra, mint a háztartási készülékek vagy a játékok, amelyek esetében a digitális tartalom oly módon van beágyazva, hogy annak funkciói az áru fő funkcióihoz képest másodlagosak és a digitális tartalom az áru szerves részeként működik.
- (14) Ez az irányelv nem érinti a tagállamok szerződési jogát azokon a területeken, amelyet ez az irányelv nem szabályoz. A tagállamok emellett szabadon hozhatnak részletesebb feltételeket az irányelv által szabályozott azon vonatkozások tekintetében, amelyekre a teljes körű harmonizáció nem terjed ki: ilyenek például a fogyasztói jogok érvényesítésére vonatkozó határidő, a kereskedelmi jótállás és az eladó jogorvoslatához való joga.
- (15) Ugyanazon fogalmakra való utalás esetén az ezen irányelvben foglalt szabályokat az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint az 1999/44/EK és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁴¹ foglalt szabályokkal összhangban kell alkalmazni és értelmezni.

41

Az Európai Parlament és a Tanács 2011. október 25-i 2011/83/EU irányelve a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.)

- (16) A jogi egyértelműség érdekében az irányelv meghatározza az adásvételi szerződés fogalmát. Ez a fogalom meghatározás fenntartja azt a megközelítést, miszerint az irányelv hatálya azokra a szerződésekre is kiterjed, amelyek esetében az árukat – többek között a fogyasztói igények szerint készülő árukat – a szerződéskötést követően állítják elő vagy gyártják le.
- (17) Az egyértelműség és az eladók, valamint a fogyasztók jogbiztonsága érdekében az irányelvnek meg kell határoznia a szerződés fogalmát. Ez a fogalom meghatározás valamennyi tagállam közös hagyományát követi azáltal, hogy megállapítja, hogy a szerződés létrejöttének feltétele olyan megállapodás, amelynek célja kötelezettségek létrehozása vagy más joghatások kiváltása.
- (18) A jogbiztonság követelménye és a jogszabályok megfelelő rugalmassága közötti egyensúly megteremtése érdekében a bármely személytől vagy személy általi elvárhatóságra való hivatkozás alatt az ésszerű elvárhatóságra való hivatkozás értendő. Az ésszerűséget objektíven, a szerződés jellegére és céljára, az eset körülményeire, valamint az érintett felek irányadó szokásaira és gyakorlataira tekintettel kell felmérni. Különösen a javítás és a csere elvégzésére vonatkozó ésszerű határidőt kell objektíven felmérni, figyelembe véve az áru és a hiba jellegét.
- (19) Ahhoz, hogy egyértelműen meg lehessen állapítani, hogy a fogyasztó mit várhat el az árutól és az eladó felelőssége mire terjedjen ki, amennyiben nem az elvárásnak megfelelően teljesít, a szerződésszerűség megállapítására vonatkozó szabályok teljes körű harmonizációja alapvető fontosságú. A szubjektív és objektív feltételek együttes alkalmazása az adásvételi szerződésben szereplő mindkét fél jogos érdekét védi. A szerződésszerűséget nemcsak a szerződésben foglalt követelmények – többek között a szerződés szerves részét képező, a szerződést megelőző tájékoztatási kötelezettségek – figyelembevételével kell megállapítani, hanem az olyan objektív követelmények alapján is, amelyek az áruk esetében általában elvárható normákat jelentik, különösen az adott célnak való megfelelés, a csomagolás, az üzembe helyezési utasítások, valamint a szokásos minőség és a teljesítmény tekintetében.
- (20) Számos fogyasztási cikket üzembe kell helyezni, mielőtt azt a fogyasztó érdemben használni tudja. Így az áruk szakszerűtlen üzembe helyezéséből eredő bármilyen hibát a szerződésszerűség hiányának kell tekinteni, amennyiben az üzembe helyezést az eladó végezte vagy azt az eladó ellenőrzése alatt hajtották végre, illetve amennyiben az árut a fogyasztó helyezte üzembe, a szakszerűtlen üzembe helyezés viszont a nem megfelelő üzembe helyezési utasítások miatt következett be.
- (21) A megfelelőségnek az anyaghibákra és a jogi hibákra egyaránt ki kell terjednie. Harmadik felek jogai és egyéb jogi hibák ténylegesen akadályozhatják, hogy a fogyasztó az árut a szerződésnek megfelelően használhassa, amennyiben a jogosult jogosan követeli a fogyasztótól, hogy a jogsértő magatartást szüntesse meg. Az eladónak ezért gondoskodnia kell arról, hogy az áru mentes legyen harmadik felek bármely olyan jogától, amely megakadályozhatja, hogy a fogyasztó az árut a szerződésnek megfelelően használhassa.
- (22) Míg a szerződésszerűség feltételeivel kapcsolatos szerződési szabadságot biztosítani kell, a szerződésszerűség hiányáért való felelősségvállalás megkerülésének megakadályozása és a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében a megfelelőségi feltételekre és a szakszerűtlen üzembe helyezésre vonatkozó kötelező szabályoktól való bármilyen, a fogyasztó hátrányára történő eltérés csak akkor jogszerű, ha erről a fogyasztót kifejezetten értesítették, és a fogyasztó ahhoz a szerződéskötéskor kifejezetten hozzájárult.

- (23) A fogyasztási cikkek hosszabb élettartamának biztosítása a fenntarthatóbb fogyasztási szokások és a körforgásos gazdaság megvalósítása szempontjából fontos. Hasonlóképpen az egységes piac iránti bizalom növeléséhez nélkülözhetetlen, hogy a piacfelügyelet megerősítésével és a gazdasági szereplők számára megfelelő ösztönzők biztosításával elérjük, hogy nem megfelelő áruk ne kerüljenek az Unió piacára. E célból a termékspecifikus uniós jogszabályok jelentik a legalkalmasabb eszközt, amennyiben a termékek egyes típusaira vagy csoportjaira vonatkozóan megfelelő kritériumok alkalmazásával tartóssági követelményeket és a termékkel kapcsolatos egyéb követelményeket kívánunk bevezetni. Ennek az irányelvnek ezért ki kell egészítenie az említett ágazatspecifikus uniós jogszabályokban követett célkitűzéseket. Amennyiben a szerződéskötést megelőzően tett, az adásvételi szerződés részét képező nyilatkozat a termék tartósságára vonatkozó konkrét információkat tartalmaz, a fogyasztó számára biztosítani kell, hogy ezeket az információkat a megfelelőségi feltételek részének tekinthesse.
- (24) Ahhoz, hogy a jogbiztonság a fogyasztók és az eladók szempontjából egyaránt nőjön, egyértelműen meg kell határozni azt az időpontot, amikor az áru szerződésszerűségét értékelni kell. Az ezen irányelv és a 2011/83/EU irányelv közötti összhang biztosítása érdekében helyénvaló, hogy a kárveszély átszállásának időpontja legyen az az időpont, amikor az áru szerződésszerűségét értékelni kell. Amennyiben az árut üzembe kell helyezni, úgy ezt az időpontot az üzembe helyezéshez kell igazítani.
- (25) Amennyiben a tagállamok szabadon eldönthetik, hogy fenntartják-e a fogyasztók értesítési kötelezettségét, úgy a fogyasztók könnyen elveszíthetik a megalapozott követelésük érvényesítésének jogát, ha az eladót késve értesítik vagy az értesítést elmulasztják, különösen egy tagállamközi ügylet esetében, amelyre egy másik tagállam jogszabályai alkalmazandók, és a fogyasztó nincs tisztában ezzel az értesítési kötelezettségével, amit egy másik tagállam jogszabályai írnak elő. Ezért az értesítési kötelezettséget nem szabad előírni a fogyasztók számára. Ennek megfelelően meg kell akadályozni, hogy a tagállamok bevezessék vagy fenntartsák azt az előírást, hogy a fogyasztónak a hibáról egy bizonyos határidőn belül kell értesítenie az eladót.
- (26) Annak érdekében, hogy a vállalkozások Unió-szerte egységes szabályokra támaszkodhassanak, teljes körűen harmonizálni kell azt az időtartamot, amelyen belül a hibával kapcsolatos bizonyítási teher a fogyasztó javára megfordul. Az első két évben a hiba vélelmezésének érvényesítéséhez a fogyasztónak csak azt kell megállapítania, hogy az áru nem felel meg a szerződésben foglaltaknak anélkül, hogy bizonyítania kellene, hogy a hiba már a megfelelőség megállapítására irányadó időpontban is fennállt. A nem szerződésszerű teljesítés esetén rendelkezésre álló jogorvoslatokkal kapcsolatos jogbiztonság növelése és a digitális egységes piac útjában álló főbb akadályok megszüntetése érdekében meg kell állapítani azt a teljes körűen harmonizált sorrendet, amelyben a jogorvoslatokat érvényesíteni lehet. Mindenekelőtt első jogorvoslatként biztosítani kell a fogyasztónak a javítás és a csere közötti választás lehetőségét, ami hozzájárul a szerződéses kapcsolat és a kölcsönös bizalom fenntartásához. Emellett a fogyasztó számára a csere lehetőségének biztosítása ösztönzi a fenntartható fogyasztást, és növelheti a termékek tartósságát.
- (27) A fogyasztó azon jogosultságát, hogy választhat a javítás és a csere között, csak abban az esetben kellene korlátozni, ha az általa választott megoldás a rendelkezésre álló másik lehetőséghez képest aránytalan, lehetetlen vagy jogellenes lenne. Aránytalan lenne például az áru cseréjét kérni egy kisebb karcolás miatt olyan esetben, ha a csere jelentős költséggel járna, a karcolást viszont könnyen ki lehetne javítani.

- (28) Amennyiben az eladó a hibát javítás vagy csere útján, a fogyasztót érő jelentős kényelmetlenség nélkül, ésszerű határidőn belül nem orvosolta, úgy a fogyasztó számára biztosítani kell az árendeményhez vagy a szerződés felmondásához való jogot. Bármilyen javítást vagy cserét ésszerű határidőn belül kell elvégezni. A javítás vagy a csere elvégzésére vonatkozó ésszerű határidőt objektíven kell felmérni, figyelembe véve az áru és a hiba jellegét. Amennyiben az eladó ésszerű határidőn belül a hibát nem tudta sikeresen orvosolni, úgy a fogyasztó nem kötelezhető arra, hogy az eladó ugyanezen hiba orvoslására irányuló további próbálkozásait elfogadja.
- (29) Figyelembe véve, hogy a fogyasztó azon jogosultsága, hogy a szerződésszerűség hiánya esetén a szerződést felmondhatja, fontos jogorvoslat abban az esetben, ha a javítás vagy a csere nem megoldható vagy az nem vezetett eredményre, a fogyasztónak kisebb hibák esetén is biztosítani kell a szerződés felmondásának jogát. Ez erős ösztönzést jelenthet arra, hogy minden hibát még a kezdeti szakaszban orvosoljanak. Ahhoz, hogy a fogyasztó a szerződés felmondásához való jogát eredményesen érvényesíthesse, olyan esetekben, amikor a fogyasztó több terméket rendelt és ezek egy része a fő termék tartozéka, amelyekhez a fogyasztó a fő termék nélkül nem jutott volna hozzá, és a hiba a fő terméket érinti, a fogyasztónak a tartozékok tekintetében is biztosítani kell a szerződés felmondásához való jogot még akkor is, ha a tartozékok a szerződésnek megfelelnek.
- (30) Amennyiben a fogyasztó a szerződésszerűség hiánya miatt mondja fel a szerződést, ez az irányelv kizárólag a felmondáshoz való jog legfontosabb hatásait és gyakorlásának főbb módozatait írja elő, különösen a felek azon kötelezettségét, hogy vissza kell adniuk, amit kaptak. Az eladó tehát köteles fogyasztótól kapott vételárat visszatéríteni, a fogyasztó pedig köteles az árut visszaadni.
- (31) A fogyasztónak a szerződés felmondásához való joga eredményes gyakorlásának biztosítása, ugyanakkor a fogyasztó jogalap nélküli gazdagodásának elkerülése érdekében a fogyasztó azon kötelezettségét, hogy meg kell térítenie az áru értékcsökkenését, azokra az esetekre kell korlátozni, amikor ez az értékcsökkenés meghaladja a szokásos használat során bekövetkező értékcsökkenést. A fogyasztót semmilyen esetben sem lehet arra kötelezni, hogy az áru megállapodás szerinti áránál többet fizessen. Olyan esetben, ha az árut annak megsemmisülése vagy károsodása miatt nem lehet visszaküldeni, a fogyasztónak meg kell térítenie a megsemmisült áru pénzben kifejezett értékét. A fogyasztó azonban nem kötelezhető az áru pénzben kifejezett értékének megfizetésére, amennyiben a megsemmisülés vagy a károsodás az áru hibája miatt következett be.
- (32) Az eladók számára a jogbiztonság növelése és a tagállamközi vásárlások iránti általános fogyasztói bizalom erősítése érdekében össze kell hangolni azt az időtartamot, amelyen belül az eladó felelőssé tehető bármely olyan hibáért, amely már akkor fennállt, amikor a fogyasztó fizikailag birtokba vette az árut. Figyelembe véve, hogy a tagállamok túlnyomó többsége az 1999/44/EK irányelv végrehajtásakor két éves időtartamot határozott meg, és a gyakorlatban ezt az időtartamot a piaci szereplők ésszerűnek tekintették, ezt az időtartamot fenn kell tartani.
- (33) A fogyasztói tájékozottság növelésének biztosítása és a fogyasztók hibás árukkal kapcsolatos jogaira vonatkozó uniós szabályok könnyebb végrehajtása érdekében ennek az irányelvnek össze kell hangolnia azt az időtartamot, amelyen belül a hibával kapcsolatos bizonyítási teher a fogyasztó javára megfordul, azzal az időtartammal, amelyen belül az eladó bármely hibáért felelőssé tehető.

- (34) Az átláthatóság biztosítása érdekében a kereskedelmi jótállásra vonatkozóan elő kell írni bizonyos átláthatósági követelményeket. Emellett a jogbiztonság növelése és a fogyasztók félrevezetésének elkerülése érdekében ez az irányelv előírja, hogy amennyiben a reklámokban vagy a szerződést megelőző tájékoztatásban szereplő kereskedelmi jótállási feltételek a fogyasztókra nézve kedvezőbbek, mint a jótállási nyilatkozatban szereplő feltételek, úgy a kedvezőbb feltételek érvényesek.
- (35) Figyelembe véve, hogy az eladó az áru bármely olyan hibájáért felelős a fogyasztó felé, amely az eladó vagy egy harmadik fél cselekménye vagy mulasztása miatt következett be, úgy indokolt, hogy az eladó is jogorvoslattal élhessen az ügyleti lánc korábbi szakaszában szereplő felelős személlyel szemben. Ez az irányelv azonban nem érintheti az eladó és az ügyleti láncban szereplő egyéb felek közötti szerződéskötés szabadságát. Az említett jog gyakorlásának részleteit, különösen azt, hogy az ilyen jogorvoslatot kivel szemben és hogyan lehet gyakorolni, a tagállamoknak kell előírniuk.
- (36) Azon személyeknek vagy szervezeteknek, amelyek a nemzeti jog értelmében úgy tekinthetők, hogy jogos érdekük fűződik a fogyasztók szerződéses jogainak védelméhez, biztosítani kell, hogy eljárást kezdeményezhessenek olyan bíróság, vagy közigazgatási hatóság előtt, amely hatáskörrel rendelkezik a panaszok elbírálására vagy megfelelő bírósági eljárások kezdeményezésére.
- (37) Az ebben az irányelvben foglaltak nem sérthetik a nemzetközi magánjogi szabályok, különösen az 593/2008/EK és az 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴² alkalmazását.
- (38) Az 1999/44/EK irányelvet módosítani kell annak érdekében, hogy az irányelv hatálya a távollevők között kötött szerződésekre ne terjedjen ki.
- (39) Az ezen irányelv végrehajtása terén folytatott, határokon átnyúló együttműködés elősegítése érdekében módosítani kell a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁴³, hogy a melléklete kiegészüljön egy erre az irányelvre utaló hivatkozással.
- (40) A fogyasztók ezen irányelvben megállapított kollektív érdekei védelmének biztosítása érdekében módosítani kell a 2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁴⁴, hogy a melléklete kiegészüljön egy erre az irányelvre utaló hivatkozással.
- (41) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával⁴⁵ összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben mellékelnek egy vagy több olyan dokumentumot, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi aktus megfelelő részei közötti kapcsolatot. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentumok megküldését indokoltnak tekinti.
- (42) Mivel ennek az irányelvnek a célkitűzéseit – nevezetesen azt, hogy az áruk internetes és egyéb távértékesítését gátló szerződési jogi akadályok következetes megszüntetésével hozzájáruljon a belső piac működéséhez – a tagállamok nem tudják

⁴² Az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendelete a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (átdolgozás) (HL L 351., 2012.12.20., 1. o.)

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. október 27-i 2006/2004/EK rendelete a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről (HL L 165., 2013.6.18., 1. o.)

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. április 23-i 2009/22/EK irányelve a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról (HL L 110., 2009.5.1., 30. o.)

⁴⁵ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

kielégítően megvalósítani, és ez inkább az Unió szintjén valósítható meg, az Unió intézkedéseket fogadhat el az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban. Az ugyanazon cikkben foglalt arányosság elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket.

- (43) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája, konkrétan annak 16., 38. és 47. cikke által elismert elveket.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) Ez az irányelv az eladó és a fogyasztó által távollevők között kötött szerződésekre vonatkozó bizonyos követelményeket, különösen az áruk megfelelőségére, a nem szerződésszerű teljesítés esetén érvényesíthető jogorvoslatokra és a jogorvoslatok érvényesítésének módozataira alkalmazandó szabályokat állapít meg.
- (2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a távollevők között kötött, szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésekre. Áru értékesítésére és szolgáltatásnyújtásra egyaránt irányuló adásvételi szerződések esetében azonban ez az irányelv az áru értékesítéséről szóló részre alkalmazandó.
- (3) Ez az irányelv nem alkalmazandó olyan, digitális tartalmat magában foglaló tartós adathordozóra, amely esetében a tartós adathordozó kizárólag arra szolgál, hogy a digitális tartalmat a fogyasztónak eljuttassák.
- (4) Az erre vonatkozó rendelkezések hiányában ez az irányelv nem érinti az általános nemzeti szerződési jogokat, úgymint a szerződések létrehozására, érvényességére vagy joghatására, ideértve a szerződések felmondásának következményeire vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- (a) „adásvételi szerződés”: bármely olyan szerződés, amely alapján az eladó a fogyasztó részére az áru – többek között a szerződéskötést követően előállítandó vagy gyártandó áru – tulajdonjogát átruházza a fogyasztóra vagy erre kötelezettséget vállal, a fogyasztó pedig megfizeti az áru árát vagy vállalja annak megfizetését.
- (b) „fogyasztó”: olyan természetes személy, aki kereskedelmi, üzleti, kézműipari vagy szakmai tevékenységén kívül eső célok érdekében jár el;
- (c) „eladó”: bármely természetes vagy – akár magán-, akár köztulajdonban álló – jogi személy, aki vagy amely az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések vonatkozásában kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el, ideértve bármely olyan személyt, aki vagy amely az eladó nevében vagy javára jár el;
- (d) „áru”: bármilyen birtokba vehető ingó dolog, kivéve a következőket:
 - a) a végrehajtás vagy más bírósági intézkedés alapján értékesített áruk;

- b) a víz, gáz és villamos energia, kivéve, ha ezeket korlátozott térfogatban vagy meghatározott mennyiségben ajánlják fel értékesítésre.
- (e) „távollevők között kötött szerződés”: szervezett távértékesítési rendszer keretében, a kereskedő és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte nélkül, a szerződés megkötésének időpontjával bezárólag kizárólag egy vagy több távközlő eszköz alkalmazásával, többek között az interneten keresztül kötött szerződés;
- (f) „tartós adathordozó”: bármely olyan eszköz, amely lehetővé teszi a fogyasztó vagy az eladó számára a személyesen neki címzett adatoknak a jövőben is hozzáférhető módon és az adat céljának megfelelő ideig történő tárolását, valamint a tárolt adatok változatlan formában történő megjelenítését;
- (g) „kereskedelmi jótállás”: az eladó vagy valamely gyártó (a továbbiakban: „a jótállásra kötelezett”) arra irányuló kötelezettségvállalása a fogyasztóval szemben a megfelelőség hiánya esetében fennálló kötelezettségén túl, hogy a jótállási nyilatkozatban vagy a vonatkozó reklámban feltüntetett tulajdonságoknak vagy a szerződés szerinti teljesítéshez nem kapcsolódó egyéb követelményeknek nem megfelelő áru vagy digitális tartalom vételárát visszatéríti, vagy az ilyen árut kicseréli, kijavítja, vagy helyette más árut vagy digitális tartalmat szolgáltat;
- (h) „szerződés”: olyan megállapodás, amelynek célja kötelezettségek létrehozása vagy más joghatások kiváltása;
- (i) „javítás”: a szerződésnek nem megfelelő áru szerződésnek megfelelővé tétele;
- (j) „térítésmentesen”: az áru szerződésnek megfelelővé tétele érdekében szükségszerűen felmerült költségek, különösen a postaköltség, munkaerőköltség és az anyagköltség megfizetése nélkül.

3. cikk

A harmonizáció szintje

A tagállamok nem tartanak fenn és nem vezetnek be az ezen irányelv rendelkezéseitől eltérő rendelkezéseket, azaz eltérő szintű fogyasztóvédelmet biztosító, szigorúbb vagy kevésbé szigorú rendelkezéseket.

4. cikk

Szerződésszerűség

- (1) A szerződésszerűség érdekében az eladó gondoskodik arról, hogy az áru adott esetben:
- a) mennyiség, minőség és leírás szerint megfelel a szerződésben előírtaknak, ideértve, hogy amennyiben az eladó mintát vagy modellt mutat be a fogyasztónak, úgy az áru olyan minőségű legyen, mint amilyen minőségű a mintaként vagy modellként bemutatott áru és megfeleljen a minta vagy modell leírásának;
- b) alkalmas a fogyasztó által meghatározott bármely adott célra, amelyet a fogyasztó a szerződés megkötésekor a szolgáltató tudomására hozott, és amelyet a szolgáltató elfogadott; és

- c) rendelkezik azokkal a minőségi és teljesítménybeli adottságokkal, amelyeket a szerződéskötést megelőzően tett, a szerződés szerves részét képező nyilatkozat tartalmaz.
- (2) A szerződésszerűség érdekében az áruknak az 5., 6. és 7. cikkben foglalt követelményeknek is meg kell felelniük.
- (3) Bármely olyan kikötés, amely kizárja az 5. és 6. cikkben foglalt követelmények alkalmazását kizárja, azoktól eltér vagy azok joghatását módosítja a fogyasztó hátrányára, csak akkor érvényes, ha a szerződés megkötésekor a fogyasztó tudott az áru konkrét állapotáról, és a szerződéskötéskor kifejezetten elfogadta ezt a konkrét állapotot.

5. cikk

Az áru megfelelőségére vonatkozó követelmények

Az árunak adott esetben:

- a) meg kell felelnie mindazon céloknak, amelyekre az azonos termékleírású árukat szokásosan használják;
- b) olyan tartozékokkal, többek között csomagolással, üzembe helyezési utasításokkal vagy egyéb utasításokkal együtt kell érkeznie, amelyek átadására a fogyasztó számíthat; és
- c) az azonos fajtájú áruk tekintetében szokásos minőséggel és teljesítménnyel kell rendelkeznie, amelyet a fogyasztó ésszerűen elvárhat, figyelembe véve az áru jellegét és az eladó vagy az ügyleti lánc korábbi szakaszában szereplő más személy, többek között a gyártó által tett bármely nyilvános kijelentést, kivéve, ha az eladó igazolja, hogy:
 - i. a szóban forgó kijelentésről nem tudott, és arról ésszerűen eljárva nem tudhatott;
 - ii. a szerződéskötés időpontjáig a kijelentést helyesbítették; vagy
 - iii. az áru megvételére vonatkozó elhatározást a kijelentés nem befolyásolhatta.

6. cikk

Szakszerűtlen üzembehelyezés

Amennyiben az árut szakszerűtlenül helyezik üzembe, akkor a szakszerűtlen üzembehelyezésből eredő bármely hiba az áru hibájának minősül, ha:

- a) az árut az eladó helyezte üzembe vagy az ő felelőssége alatt helyezték üzembe; vagy
- b) a fogyasztó által üzembe helyezendő árut a fogyasztó helyezte üzembe, és a szakszerűtlen üzembe helyezés az üzembe helyezési utasítások hiányosságára vezethető vissza.

7. cikk

Harmadik személyek jogai

A 8. cikkben előírtak szerint a szerződésszerűség megállapítására irányadó időpontban az árunak mentesnek kell lennie harmadik személyek bármilyen jogaitól vagy követeléseitől, ideértve a szellemi tulajdonon alapuló jogokat, annak érdekében, hogy az árut a szerződésben foglaltaknak megfelelően lehessen használni.

8. cikk

A szerződésszerűség megállapítására irányadó időpont

- (1) Az eladó felelős minden olyan hibáért, amely akkor áll fenn, amikor:
 - a) a fogyasztó vagy a fogyasztó által megjelölt, a fuvarozón kívüli harmadik személy fizikailag birtokba vette az árut; vagy
 - b) az árut a fogyasztó által választott fuvarozónak átadják, amennyiben a szóban forgó fuvarozót nem az eladó javasolta, illetve ha az eladó nem javasolt szállítóeszközt.
- (2) Amennyiben az árut az eladó helyezi üzembe vagy az eladó felelőssége alatt helyezik üzembe, az üzembe helyezés befejezésének időpontját kell azon időpontnak tekinteni, amikor a fogyasztó fizikailag birtokba vette az árut. Amennyiben az árut a fogyasztónak kell üzembe helyeznie, azt az időpontot, amikor a fogyasztónak ésszerű ideje volt az üzembe helyezésre, de minden esetben legkésőbb az (1) bekezdésben megjelölt időpontot követő 30. napot kell azon időpontnak tekinteni, amikor a fogyasztó fizikailag birtokba vette az árut.
- (3) Minden olyan hibáról, amely az (1) és (2) bekezdésben megjelölt időponttól számított két éven belül válik ismertté, vélelmezhető, hogy fennállt az (1) és (2) bekezdésben megjelölt időpontban, kivéve ha ez összeegyeztethetetlen az áru természetével vagy a hiba jellegével.

9. cikk

Hibás teljesítés esetén a fogyasztó rendelkezésére álló jogorvoslatok

- (1) Hibás teljesítés esetén a fogyasztó a 11. cikkel összhangban javítás vagy csere formájában, térítésmentesen jogosult az áru szerződésszerűvé tételére.
- (2) A javítást vagy a cserét ésszerű határidőn belül, a fogyasztót érő jelentős kényelmetlenség nélkül kell elvégezni, figyelembe véve az áru jellegét és azt a célt, amiért a fogyasztónak szüksége volt rá.
- (3) A fogyasztó a 12. cikkben foglaltak szerint jogosult a vételár arányos csökkentésére vagy a szerződésnek a 13. cikkben foglaltak szerinti felmondására, ha:
 - a) a javítás vagy a csere lehetetlen vagy jogellenes;
 - b) az eladó a javítást vagy a cserét ésszerű határidőn belül nem végezte el;
 - c) a javítás vagy a csere jelentős kényelmetlenséget okozna a fogyasztónak; vagy
 - d) az eladó azt nyilatkozta vagy a körülményekből egyértelműen az derül ki, hogy az eladó a hibát ésszerű határidőn belül nem tudja orvosolni.
- (4) A fogyasztó jogosult a vételárból még fennálló összeg kifizetését visszatartani, amíg az eladó a hibát nem orvosolja.
- (5) A fogyasztó nem jogosult jogorvoslatra, amennyiben hozzájárult a hibához vagy annak hatásához.

10. cikk

Az áru cseréje

- (1) Amennyiben az eladó a hibát csere útján orvosolja, az eladó köteles a kicserélt árut a saját költségén visszavenni, kivéve, ha a felek ettől eltérően állapodtak meg azt követően, hogy a fogyasztó tájékoztatta az eladót a hibáról.
- (2) Amennyiben a fogyasztó az árut annak jellegének és céljának megfelelően üzembe helyezte a hiba megnyilvánulása előtt, úgy az eladó a kicserélt áru visszavételén túlmenően köteles a hibás árut eltávolítani, és a csereként szállított árut üzembe helyezni, vagy ezek költségét viselni.
- (3) A fogyasztó nem köteles fizetni a kicserélt árunak a cserét megelőző időszakban történő bármilyen használatáért.

11. cikk

A fogyasztó választása a javítás és a csere között

A fogyasztó választhat a javítás és a csere között, kivéve ha az általa választott megoldás lehetetlen, jogellenes vagy a másik lehetőséggel összehasonlítva aránytalan költséget róna az eladóra, figyelembe véve valamennyi körülményt, többek között:

- a) azt az értéket, amelyet az áru akkor képviselne, ha a szerződésben foglaltaknak megfelelné;
- b) a hiba jelentőségét;
- c) azt, hogy az alternatív jogorvoslat a fogyasztónak okozott jelentős kényelmetlenség nélkül végrehajtható-e.

12. cikk

Árengedmény

Az árengedménynek arányosnak kell lennie azzal az értékkülönbséggel, amely a fogyasztó által kapott, illetve azon áru értéke között áll fenn, amelyet a fogyasztónak szerződésszerű teljesítés esetén kapnia kellett volna.

13. cikk

A fogyasztónak a szerződés felmondásához való joga

- (1) A fogyasztó a szerződés felmondásához való jogát az eladó bármilyen módon történő értesítésével gyakorolja.
- (2) Amennyiben a szerződésszerűség hiánya csupán a szerződés alapján szállított áruk egy részét érinti, és a szerződés felmondásának a 9. cikk értelmében van jogalapja, a fogyasztó a szerződést csak az annak nem megfelelő áruk és az azok tartozékaként kapott bármely egyéb áru vonatkozásában mondhatja fel.
- (3) Amennyiben a fogyasztó a szerződést teljes egészében vagy – a (2) bekezdésnek megfelelően – a szerződés alapján szállított áruk egy része vonatkozásában felmondja, úgy:
 - a) az eladó indokolatlan késedelem nélkül, de legkésőbb az értesítés kézhezvételétől számított 14 napon belül visszatéríti a fogyasztónak a vételárát, és viseli a visszatérítés költségeit;

- b) a fogyasztó az árukat az eladónak indokolatlan késedelem nélkül, de legkésőbb a szerződés felmondásáról szóló értesítés elküldésétől számított 14 napon belül az eladó költségén visszaküldi;
- c) amennyiben az árukat azok megsemmisülése vagy károsodása miatt nem lehet visszaküldeni, úgy a fogyasztó megfizeti azt az összeget az eladónak, amennyi a hibás áruk pénzben kifejezett értéke lett volna a visszaküldés időpontjában, ha a fogyasztó az árukat az említett időpontig megsemmisülés vagy károsodás nélkül meg tudta volna őrizni, kivéve ha a megsemmisülés vagy a károsodás az áruk hibája miatt következett be;
- d) a fogyasztó csak olyan mértékben fizeti meg az áruk értékcsökkenését, amilyenben az meghaladja a szokásos használat során bekövetkező értékcsökkenést. Az értékcsökkenésért fizetendő összeg nem haladhatja meg az áruk vételárát.

14. cikk

Határidők

A fogyasztó az áru hibája esetén jogorvoslatra jogosult, amennyiben a hiba a szerződésszerűség megállapítására irányadó időponttól számított két éven belül jelentkezik. Amennyiben a nemzeti jog a 9. cikk szerinti jogok érvényesítésére elévülési határidőt ír elő, az nem lehet rövidebb, mint a szerződésszerűség megállapítására irányadó időponttól számított két év.

15. cikk

Kereskedelmi jótállás

- (1) Bármilyen kereskedelmi jótállás a jótállásra kötelezettre nézve kötelező érvényű a következőkben foglalt feltételek szerint:
 - a) az eladó által a szerződéskötést megelőzően adott tájékoztatás, többek között a szerződéskötést megelőzően tett, a szerződés szerves részét képező nyilatkozat;
 - b) a szerződéskötés időpontjában vagy azt megelőzően elérhető reklám; és
 - c) a jótállási nyilatkozat.

Amennyiben a jótállási nyilatkozatban foglalt feltételek az eladó által a szerződéskötést megelőzően adott tájékoztatásban vagy a reklámban foglaltaknál a fogyasztóra nézve hátrányosabbak, úgy a kereskedelmi jótállást a szerződéskötést megelőző tájékoztatásban vagy a reklámban rá vonatkozóan feltüntetett feltételek szerint kell biztosítani.
- (2) A világos és közérthető nyelven megfogalmazott jótállási nyilatkozatot tartós adathordozón kell rendelkezésre bocsátani. A jótállási nyilatkozatnak az alábbiakat kell tartalmaznia:
 - a) a fogyasztót az ezen irányelvben foglaltak szerint megillető jogok egyértelmű feltüntetése és annak egyértelmű megállapítása, hogy ezeket a jogokat a jótállás nem befolyásolja; és
 - b) a fogyasztó jogain túlmenően biztosított kereskedelmi jótállás feltételei, a tartósságra, az átruházhatóságra, a területi hatályra és az olyan költségekre vonatkozó információk, amelyeket a fogyasztónak esetleg viselnie kell, ha a

jótállást igénybe kívánja venni, a kereskedelmi jótállásra kötelezett neve és címe, illetve annak a személynek a neve és címe, akivel szemben a fogyasztó az igényét érvényesítheti, amennyiben az nem egyezik meg a jótállásra kötelezettel, valamint az igény érvényesítésére szolgáló eljárás megnevezése.

- (3) Amennyiben a (2) bekezdésben foglalt feltételek nem teljesülnek, az a kereskedelmi jótállásra kötelezett szempontjából nem befolyásolja a jótállás kötelező jellegét.
- (4) A tagállamok a kereskedelmi jótállásra vonatkozóan további szabályokat állapíthatnak meg, amennyiben azok nem csökkentik a védelem ezen cikkben előírt szintjét.

16. cikk

A jogorvoslathoz való jog

Amennyiben az eladónak az áru bármely olyan hibájáért felelnie kell a fogyasztó felé, amely az üzleti lánc korábbi szakaszában szereplő más személy cselekménye vagy mulasztása miatt következett be, úgy az eladó is jogorvoslattal élhet az üzleti láncon belül felelős személlyel vagy személyekkel szemben. A felelős személyt, akivel szemben az eladó jogorvoslattal élhet, valamint a jogorvoslat gyakorlása szempontjából releváns intézkedéseket és feltételeket a nemzeti jog határozza meg.

17. cikk

Végrehajtás

- (1) tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelvnek való megfeleléshez megfelelő és eredményes eszközök állnak rendelkezésre.
- (2) Az (1) bekezdésben említett eszközök olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik, hogy a következő, a nemzeti jogszabályok által meghatározott egy vagy több szerv a nemzeti jog szerint eljárást kezdeményezhessen bíróság vagy hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság előtt az ezen irányelvet átültető nemzeti rendelkezések alkalmazásának biztosítása érdekében:
 - a) közjogi szervek vagy azok képviselői;
 - b) fogyasztói szervezetek, amelyeknek jogos érdekük fűződik a fogyasztók védelméhez;
 - c) jogos érdekből eljáró szakmai szervezetek.

18. cikk

Kötelező jelleg

A fogyasztóra nézve nem kötelező bármely olyan szerződéses kikötés, amely a fogyasztó hátrányára kizárja az ezen irányelvet átültető nemzeti intézkedések alkalmazását, azoktól eltér vagy azok joghatását módosítja azelőtt, hogy a fogyasztó értesítené az eladót az áru hibájáról, kivéve, ha a szerződő felek a 4. cikk (3) bekezdése szerint kizárják az 5. és 6. cikkben foglalt követelmények alkalmazását, azoktól eltérnek vagy azok joghatását módosítják.

19. cikk

Az 1999/44/EK irányelv, a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosítása

(1) Az 1999/44/EK irányelv 1. cikke az alábbiak szerint módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

*„1. Ezen irányelv célja a fogyasztási cikkek adásvételére irányuló – **nem távollevők között kötött – szerződések** és a kapcsolódó jótállások egyes vonatkozásait szabályozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítése a fogyasztóvédelem egységes minimális szintjének biztosítása érdekében a belső piac keretében.”*

b) a (2) bekezdés az alábbiak szerint módosul:

i. az f) pont helyébe a következő szöveg lép:

f) „kijavítás”: a szerződésnek nem megfelelő fogyasztási cikknek a szerződésnek megfelelővé tétele;

ii. a bekezdés a következő ponttal egészül ki:

„g) „távollevők között kötött adásvételi szerződés”: bármely olyan adásvételi szerződés, amelyet szervezett távértékesítési rendszer keretében, az eladó és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte nélkül, a szerződés megkötésének időpontjával bezárólag kizárólag egy vagy több távközlő eszköz alkalmazásával, így többek között az interneten keresztül kötnek meg;

(2) A 2006/2004/EK rendelet melléklete a következő ponttal egészül ki:

„22. Az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló, 201X. XXX XX-i (EU) xx/xx európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL ...)”

(3) A 2009/22/EK irányelv I. melléklete a következő ponttal egészül ki:

„16. Az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló, 201X. XXX XX-i (EU) xx/xx európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL ...)”

20. cikk

Átültetés

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb [két évvel a hatálybalépés utáni dátum]-ig megfeleljenek.
- (2) Amikor a tagállamok elfogadják az említett rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.
- (3) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek a szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

21. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

22. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök